

فیزیک عمومی

کد درس: ۱

پیشناز: -

تعداد واحد: ۳ (۲ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی:

آشنایی دانشجویان با مفاهیم نظری علم فیزیک

شرح درس:

در این درس دانشجویان دانشجویان با مفاهیم علم فیزیک و کاربردهای آن در علوم زیستی آشنا می شوند.

رئوس مطالب (۴ ساعت نظری و ۴ ساعت عملی)

- مکانیک (اندازه گیری - نیرو - گشتاور نیرو - دینامیک - انرژی - اندازه حرکت)

- خواص ماده (شاره - گاز ها - مایعات - جامدات)

- ترمودینامیک (گرمایی - قوانین)

- پدیده های موجی (امواج - صوت - نور - دیدگانی)

- الکتریسیته و مغناطیس (الکتریسیته - جریان - مغناطیس)

- فیزیک نوین

- رئوس مطالب عملی

* درس عملی نیز متناسب با امکانات آزمایشگاه فیزیک عمومی بر اساس سرفصل های نظری است.

منابع اصلی درس:

۱- فیزیک برای علوم زیستی

۲- سایر کتب معتبر فیزیک عمومی (با توجه به کاربرد در علوم پزشکی) با نظر استاد درس

روش ارزشیابی دانشجو:

امتحان کتبی - امتحان عملی - حضور و مشارکت فعال دانشجو

بهدادشت عمومی

کد درس: ۰۲

پیشیاز: -

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: نظری

هدف کلی:

آشنایی با اصول و مفاهیم علم بهدادشت و توجه به کاربرد و اعمال آن در بخش های تصویربرداری پزشکی

شرح درس:

در این درس دانشجو با اصول و مفاهیم علم بهدادشت و رعایت و بکارگیری آن در بخش های تصویربرداری پزشکی در مواجهه با بیماران و در شرایط مختلف کاری آشنا می شوند.

رؤوس مطالب (۱۷ ساعت نظری):

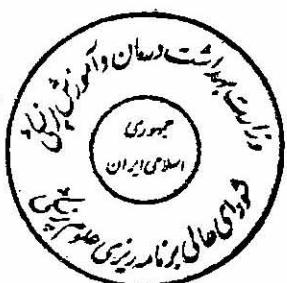
- مقدمه و کلیات بهدادشت عمومی
- سلامت و بیماری
- آموزش بهدادشت
- بهدادشت محیط (بهدادشت آب فاضلاب مدیریت زیاله آلودگی هوا آلودگی صوتی عفونت های بیمارستانی و راه های کنترل آن، عفونت زدایی در پزشکی)
- بهدادشت حرفه ای (بهدادشت ایمنی و سلامت در محیط کار با تأکید بر مسائل مربوطه در بخش های تصویربرداری پزشکی)
- مدیریت برنامه های تندرستی
- اپیدمیولوژی (کلیات اپیدمیولوژی و مراقبت از بیماری ها سطوح پیشگیری)

منابع اصلی درس:

- کتاب جامع بهدادشت عمومی، دکتر حسین حاتمی و همکاران-انتشارات ارجمند
- سایر منابع معتبر تخصصی بر حسب نظر استاد مربوطه

روش ارزشیابی دانشجو:

امتحان کتبی سیان ترم سمینار حضور فعال در کلاس

ریاضیات عمومی

کد درس: ۰۳

پیشیاز: -

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف کلی:

آشنایی دانشجویان با مفاهیم علم ریاضیات و جنبه های کاربردی در پزشکی

شرح درس:

در این درس دانشجویان دانشجویان با مفاهیم ریاضیات و کاربرد های آن در علوم پزشکی آشنا می شوند.

رنویس مطالب: (۳۴ ساعت)

سریها در ریاضی معادلات خط و منحنی ها (سهمی، هذلولی، درجه دوم و سوم) حد و پیوستگی، مشتق و دیفرانسیل (تابع ضمنی،

تابع ساده و مثلثاتی، مشتق مرتبه دوم)، انتگرال (تابع ساده و مثلثاتی)

تابع، معادلات درجه اول دوم و سوم، توابع اکسپونانسیل

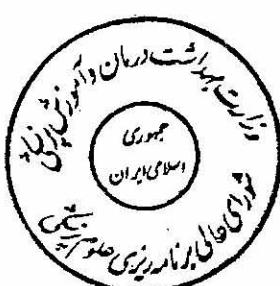
منابع اصلی درس:

= کتاب های ریاضیات عمومی، حساب دیفرانسیل و انتگرال

و سایر منابع معتبر بر اساس نظر استاد مربوطه.

روش ارزشیابی دانشجو:

امتحان کتبی سیان ترم سeminar حضور فعال در کلاس

آمار

کد درس: ۴۰

پیشیاز: -

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: نظری

هدف کلی:

آشنایی دانشجویان با مفاهیم علم آمار و جنبه های کاربردی در پزشکی

شرح درس:

در این درس دانشجویان دانشجویان با مفاهیم آمار و کاربرد های آن در علوم پزشکی آشنا می شوند.

رئوس مطالب:(۱۷ ساعت)

-سازماندهی و خلاصه کردن داده ها

-مفاهیم اساسی، صفت منظم، شاخص های تمايل مرکزی، داده های گروه بندی شده، توزیع فراوانی، شاخصهای داده ها
-توزیع های مهم نمونه برداری

نمونه برداری ساده، توزیع های نمونه برداری، توزیع میانگین نمونه، توزیع تفاوت بین دو میانگین نمونه، توزیع نسبت نمونه، توزیع تفاوت
بین دو نسبت نمونه
-برآورد آماری

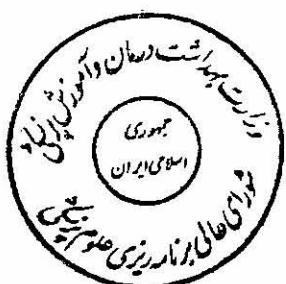
حدود اطمینان میانگین جمعیت، حدود اطمینان تفاوت بین میانگین های دو جمعیت، حدود اطمینان نسبت جمعیت، حدود اطمینان تفاوت
بین دو نسبت نمونه، توزیع χ^2 ، تعیین اندازه نمونه برای میانگین های تخمینی
-آزمون های آماری

آزمون آماری، آزمون فرضیه، تفاوت بین میانگین دو جمعیت، مقایسه زوج ها، آزمون آماری نسبت جمعیت، آزمون فرضیه، آنالیز واریانس
-گرایش خطی ساده و همبستگی
-توزیع مجدد کای و تجزیه و تحلیل فراوانی ها
-آمار غیر پارامتری

منابع اصلی درس:

۱- اصول و روش های آمار زیستی، دکتر سید محمد تقی آیت الله، انتشارات امیر کبیر.

۲- روش های آماری و شاخص های بهداشتی - دکتر ملک افضلی - دکتر کاظم محمد

روش ارزشیابی دانشجو:

امتحان کتبی - میان ترم سمینار حضور فعال در کلاس

زبان تخصصی

کد درس: ۰۵

پیشناز: زبان انگلیسی عمومی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف کلی:

آشنایی دانشجویان با خواندن، درک، ترجمه متن‌های تخصصی در زمینه تصویربرداری پزشکی

شرح درس:

در این درس دانشجویان قرائت، ترجمه و فهم مطالب علمی تخصصی در زمینه تصویربرداری پزشکی از روی منابع اصلی انگلیسی زبان را فرا می‌گیرند

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت)

متن‌های انتخابی تخصصی از مراجع معترض درسی در زمینه‌های مختلف تصویربرداری پزشکی جهت قرائت، درک مطلب و ترجمه مورد استفاده قرار می‌گیرد.

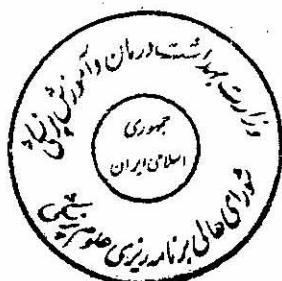
منابع اصلی درس:

- 1-Jerrold T Bushberg, J Anthony Siebert, Edwin M Leidholdt jr, John M Boone , The Essential Physics of Medical Imaging – Second Edition, Lippincott Williams & Wilkins
- 2-DAVID J DAWSON, PATRICK A KENNY, EUGEN JOHNSTON, THE PHYSICS OF DIAGNOSTIC IMAGING-LATEST EDITION, CHAPMAN&HALL MEDICAL

و سایر منابع معترض بر حسب نظر استاد درس

روش ارزشیابی دانشجو:

امتحان کتبی - میان ترم - سمینار - حضور فعال در کلاس

آناتومی ۱ (اندام فوکانی تحتانی و ستون فقرات)

کد درس: ۰۶

پیشیاز:

تعداد واحد: ۲ (۱/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی:

آشنایی با آناتومی ساختمانها و اجزای اندام فوکانی و تحتانی، ستون فقرات و درک مجاورت آنها با یکدیگر
شرح درس:

در این درس دانشجویان با آناتومی اجزا و قسمت‌های مختلف اندام فوکانی و تحتانی، ستون فقرات و مجاورت آنها با یکدیگر از جمله استخوان‌ها، عضلات، شریان‌ها، اعصاب و سیستم لنفاوی آشنا می‌گردند.

رنوس مطالب: (۲۶ ساعت نظری و ۱۷ ساعت عملی)

۱- مقدمه و بیان اصطلاحات متداول و رایج آناتومی

۲- مروری بر رویان شناسی و ساختار بافتی استخوانها

۳- اندام فوکانی: مقدمه

- استخوانهای کمربند شانه‌ای و اندام فوکانی

- کمربند شانه‌ای و حرکات آن

- مفصل شانه و حرکات آن

- مفصل آرنج و حرکات آن

- مفاصل و حرکات ساعد و مج

- مفاصل و حرکات انگشتان و انگشت شست

- خونرسانی و سیستم لنفاوی اندام فوکانی

- اعصاب اندام فوکانی

۴- اندام تحتانی: مقدمه

- استخوانهای کمربند خاصره و اندام تحتانی

- مفاصل و حرکات کمربند خاصره‌ای و هیپ

- مفصل زانو و حرکات آن

- مفاصل قسمت تحتانی ساق و حرکات آن

- مفاصل و حرکات پا

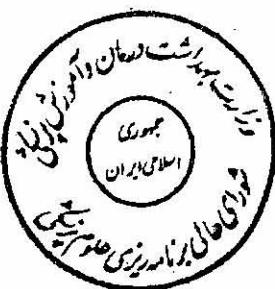
- خونرسانی و سیستم لنفاوی اندام تحتانی

- اعصاب اندام تحتانی

۵- ستون فقرات: مقدمه

- ساختار استخوانهای ستون فقرات

- مفاصل ستون فقرات

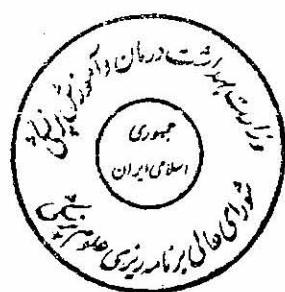
منابع اصلی درس:

RICHARD L DRAKE , GRAY'S ANATOMY FOR STUDENTS, LATEST EDITION, CHURCHILL LIVINGSTONE

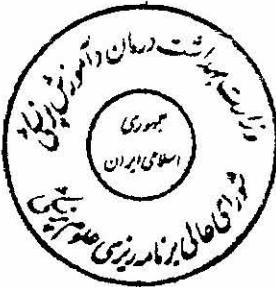
و سایر منابع معتبر آناتومی بر حسب نظر استاد درس

سیستم ارزشیابی دانشجو:

امتحان کتبی - میان ترم - عملی - سمینار - حضور فعال در کلاس

آناتومی ۲ (توراکس - تنه و لگن)

کد درس: ۰۷

پیشنازی:

تعداد واحد: ۲ (۱/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی: آشنایی با آناتومی ساختمانها و اجزای قفسه سینه، شکم و لگن و درک مجاورت آنها با یکدیگر

شرح درس:

در این درس دانشجویان با آناتومی اجزا و قسمت های مختلف قفسه سینه و شکم و لگن مجاورت آنها با یکدیگر از جمله اعضا مختلف، استخوان ها، عضلات، شریان ها، اعصاب و سیستم لنفاوی آشنا می گردد.

رئوس مطالب: (۲۶ ساعت نظری و ۱۷ ساعت عملی)

۱ - آناتومی قفسه سینه (همراه با مقدمه ای بررویان شناسی و بافت شناسی اعضای مورد مطالعه):

- ساختار استخوانی قفسه سینه و حدود آن - احشاء قفسه سینه و سایر اعضاء از جمله قلب - عروق بزرگ - سیستم لنفاوی - عضلات و اعصاب -

۲ - شکم (همراه با مقدمه ای بررویان شناسی و بافت شناسی اعضای مورد مطالعه):

- حدود آناتومیک شکم - اعضای مختلف موجود در حفره شکم و مجاورت های آناتومیک - دیواره ها - سقف و کف شکم - بررسی ویژگی های تشريحی اعضاء مختلف از جمله معده - روده کوچک و بزرگ - کبد - کيسه صفراء و مجرای صفراء - لوزالمعده و طحال - صفاق - کلیه ها - عروق و اعصاب مهم ناحیه شکم

۳ - لگن خاصره و پرینیوم (همراه با مقدمه ای بررویان شناسی و بافت شناسی اعضای مورد مطالعه):

- ساختار آناتومیک لگن - حدود آناتومیک - اعضای موجود در حفره لگن و ارتباطات و مجاورت اعضاء با یکدیگر - لگن در مرد و زن - عروق - شریانها - اعصاب و مجرای لنفاوی لگن - ساختار آناتومیک پرینیوم

منابع اصلی درس:

RICHARD L DRAKE, GRAY'S ANATOMY FOR STUDENTS, LATEST EDITION, CHURCHILL LIVINGSTONE

و سایر منابع معتبر آناتومی بر حسب نظر استاد درس

سیستم ارزشیابی دانشجو:

امتحان کتبی - میان ترم - عملی - سمینار - حضور فعال در کلاس

آناتومی ۳ (جمجمه، مغز و اعصاب)

کد درس: ۰۸

- پیشیاز:

تعداد واحد: ۲ (۱/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)

نوع واحد: نظری-عملی

هدف کلی:

آشنایی با ساختمان و ساختار تشریحی جمجمه، مغز و اعصاب و درک مجاورت اجزا با یکدیگر

شرح درس:

در این درس دانشجویان ساختار تشریحی جمجمه، سیستم مغز و اعصاب و اجزای مختلف آن و درک مجاورت اعضا با یکدیگر، هسته‌ها و راه‌های مختلف عصبی و مراکز مختلف مغزی و ... را فرمی گیرند.

رئوس مطالب: (۲۶ ساعت نظری و ۱۷ ساعت عملی)

۱- بررسی ساختار استخوانی جمجمه

۲- اصول کلی سیستم اعصاب:

- مقدمه‌ای بر ساختار بافتی و رویان شناسی سیستم عصبی

○ رشد سیستم عصبی

○ هیستوفیزیولوژی سیستم عصبی

- میانجی‌های شیمیایی

- نخاع

- آناتومی مغز

- پرده‌های مغز و مایع مغزی نخاعی

- عروق سیستم اعصاب مرکزی

- سیستم عصبی خودکار

۳- اجزاء سیستم عصبی:

- راه‌های حسی صعودی

- کورنکس حرکتی و راه‌های حرکتی نزولی

- گانگلیون قاعده‌ای

- منچه

- تشکل رتیکولار

- اعصاب مغزی

- سیستم بینایی

منابع اصلی درس:

RICHARD L DRAKE , GRAY'S ANATOMY FOR STUDENTS, LATEST EDITION, CHURCHILL LIVINGSTONE

و سایر منابع معتبر آناتومی بر حسب نظر استاد درس

سیستم ارزشیابی دانشجو: امتحان کتبی - میان ترم - عملی سeminar - حضور فعال در کلاس

فیزیولوژی

کد درس: ۰۹

پیشناز:

تعداد واحد: ۲ (۱/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی:

آشنایی با فیزیولوژی سیستم های مختلف بدن انسان

شرح درس

در این درس دانشجویان با ساختمان و عملکرد اندام ها و سیستم های مختلف بدن انسان آشنا می گردند.

رئوس مطالب: (۲۶ ساعت نظری و ۱۷ ساعت عملی)

۱- مقدمه و تعریف علم فیزیولوژی:

۲- فیزیولوژی سلول: ساختمان سلول، غشاء هسته و سیتوپلاسم، متابولیسم انرژی در سلول، فرایندهای نقل و انتقال مواد از طریق غشاء، پتانسیل استراحت غشاء، پتانسیل عمل

۳- سلولهای عصبی و ارتباطات عصبی:

ساختمان پایه سیستم عصبی، ساختمان سلول عصبی، اساس یونی پتانسیل عمل در سلولهای عصبی و آکسونها، اصول انتقال پیامهای عصبی در سیناپس های عصب و عصب، عصب و عضله، انتقال از طریق آکسون

۴- فیزیولوژی عضلات: اختلاف ویژگی های ساختاری در سه نوع اصلی عضله، ساختمان عضلات اسکلتی، مکانیسم انقباض عضلات قلبی، پتانسیل پیشانگ در عضلات قلبی، نقش عضلات صاف، تحریک و انقباض عضلات صاف

۵- فیزیولوژی سیستم قلب و عروق:

اجزاء اصلی سیستم قلب و عروق و گردش خون، ضربان قلب، استفاده از نوار قلب جهت ارزیابی فعالیت الکتریکی قلب، سیکل قلبی و اندازه گیری بروونده قلب، عوامل مؤثر بر جریان خون، فشار خون و مقاومت عروق، فشار خون شریانی، تنظیم و اندازه گیری آن، اصول حاکم بر تبادلات مواد بین خون و بافتها، اصول خود تنظیمی، چگونگی تنظیم جریان خون در بافتها، نقش CNS در کنترل فعالیت قلب و گردش خون، ویژگی های خاص جریان خون در بسترها عروقی

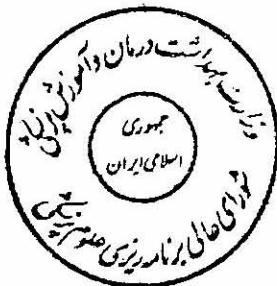
۶- سیستم تنفسی:

قوانين گازها و کابرد آنها در فیزیولوژی تنفس، ساختمان و اجزاء سیستم تنفس، حجم های ریوی و مکانیسم تهویه ریوی، فضای مرده و اندازه گیری آن، اصول تبادلات گازی در حابجه های ریوی و نقش سورفاکتانت، جریان خون ریوی، عوامل مؤثر و تعیین کننده تهویه ریوی (نسبت پرفیوژن در قسمتهای مختلف ریه)، منشاء و کنترل ریتم تنفس، تنظیم شیمیابی تنفس، نقش گیرنده های شیمیابی مرکزی و محیطی

۷- سیستم کلیه و تنظیم آب و الکترولیت ها:

ساختمان کلیه و جریان خون کلیوی، ساختمان نفرون ها و خونرسانی آنها، مفهوم تنظیم اتوماتیک و تنظیم جریان خون کلیوی، تشکیل فیلتر های گلومرولی، مفهوم کلیرانس کلیوی، فرایند انتقال در کلیه شامل بازجذب و ترشح توبولی، نقش توبول های انتهایی در تنظیم تعادل یونی بدن، ایجاد گرادیان اسمزی در مدولای کلیه و نقش آن در تنظیم اسمولالیته پلاسمای، عملکرد مثانه

۸- فیزیولوژی دستگاه گوارش:

ساختار اساسی دستگاه گوارش، اعمال معده، ترشحات معده، تحرک معده و کنترل عصبی و هورمونی آن، خصوصیات روده گوچک، ترشح و تحرک روده گوچک، نقش ترشحات برون ریز پانکراس، اعمال کبد و کیسه صفراء، جریان خون پورتال، جذب مواد غذایی، نقش روده بزرگ در جذب آب و الکترولیت‌ها، اهمیت فلور روده، فرایند دفع

۹- فیزیولوژی سیستم باروری و تولید مثل:

ساختمان و اجزاء سیستم باروری در مرد و عملکرد آنها، تشکیل اسپرم بالغ و فرایند اسپرماتوزن و اسپرمیوزن، تنظیم فعالیت بیضه ها توسط هورمون های بخش قدامی هیپوفیز و تستوسترون، ساختمان و اجزاء سیستم باروری در زن و عملکرد آنها، سیکل ماهانه و تنظیم هورمونی آن، نقش غده هیپوفیز و هورمونهای تخدمان در تنظیم سیستم باروری در زن، بلوغ و یائسگی

۱۰- فیزیولوژی حواس:

اصول دریافت اطلاعات توسط گیرنده های حسی از محیط اطراف، اساس فیزیولوژیک حس سوماتیک (لمس، فشار، ارتعاش، دما، پاتوفیزیولوژی درد)، خصوصیات چشم و راههای بینایی، خصوصیات گوش و راههای شنوایی، ساختار سیستم و ستیبورا و نقش آن در حس تعادل، اساس فیزیولوژیک بینایی و چشایی

۱۱- فیزیولوژی سیستم حرکتی مغز:

ماهیت سیستم حرکتی مغز، نخاع و نقش آن در واکنشهای رفلکسی، نقش رفلکس های نخاعی در کنترل وضعیت بدن، راههای نزولی، نقش نواحی مختلف کورتکس حرکتی مغز در برنامه ریزی حرکت و اجرای فعالیتهای حرکتی ارادی، ساختمان مخچه، نقش آن و هماهنگی در حرکت، نقش گانگلیون بازال در طرح ریزی و اجرای حرکت، اثرات ضایعات در سطوح مختلف سیستم حرکتی

۱۲- سیستم عصبی خودمنختار:

ساختمان سیستم عصبی خودمنختار و تفکیک آن به بخش سمپاتیک و پاراسمپاتیک، چگونگی تنظیم فعالیت قلب و عروق، احساء و غدد مترشحه توسط سیستم سمپاتیک، چگونگی و تنظیم فعالیت روده‌ها، قلب و غدد مترشحه توسط سیستم پاراسمپاتیک، نقش گیرنده‌های نیکوتینی و موسکارینی در سیستم اعصاب خودمنختار، نقش گیرنده‌های A و B در سیستم عصبی سمپاتیک، تنظیم فعالیت سیستم عصبی سمپاتیک توسط سیستم عصبی مرکزی

۱۳- فیزیولوژی غدد:

بررسی ساختار و عملکرد غده هیپوفیز، تیروئید، پاراتیروئید، فوق کلیروی و....

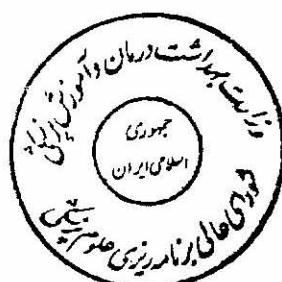
منابع اصلی درس:

1-GUYTON, TEXTBOOK OF MEDICAL PHYSIOLOGY, LATEST EDITION, HALL

2-GILLIAN POCOCK, HUMAN PHYSIOLOGY;THE BASIS OF MEDICINE, LATEST EDITION, OXFORD

سیستم ارزشیابی دانشجو:

امتحان کنی سیان ترم -عملی سeminar-حضور فعال در کلاس

زیست‌شناسی سلولی

کد درس: ۱۰

پیشیاز: -

تعداد واحد: ۲

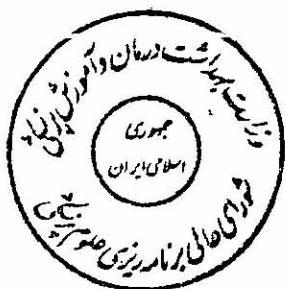
نوع واحد: نظری

هدف کلی:

آشنایی با اصول و مفاهیم علم زیست‌شناسی سلولی و شناخت نقش آن در علوم زیستی و پزشکی

شرح درس:

در این درس دانشجو با اصول علم زیست‌شناسی سلولی، ساختمان سلول و خصوصیات فیزیکی و شیمیایی اجزای مختلف آن آشنا می‌گردد.

رئوس مطالب (۳۴ ساعت):

- تعریف عمومی سلول (ویژگی‌های عمومی سلول، سلول و پیوندهای شیمیایی)
- سلول و عناصر ژنتیکی خارج سلول (پریون‌ها و پروتئین‌ها فاکت‌ها و پروس‌ها)
- کلیاتی درباره سلول (تقسیم بندی کلی سلول‌ها اندازه و شکل سلول)
- ساختمان شیمیایی سلول (بیوشیمی سلول، ترکیب عنصری سلول، اجزای ساختمان آلی سلول، منشا بیومولکول‌ها، تغییرات بیومولکول‌ها، پروتئین‌ها، اسید‌های نوکلئیک، بازهای پورینی و پیریمیدینی، کربوهیدرات‌ها و چربی‌ها)
- میکرومورفولوژی سلول (غشای سیتوپلاسمی، اتصالات بین سلولی، اعمال غشا، انتقال مواد)
- ذخایر سلولی
- اسکلت سلولی
- هسته (شکل و مرفو‌لوژی و وظایف DNA و RNA و ویژگی‌های آن، انواع و ویژگی‌ها)
- فعال شدن کروماتین و تنظیم فعالیت ژن‌ها
- ساختمان باکتری‌ها و جلبک‌ها

منابع اصلی درس:

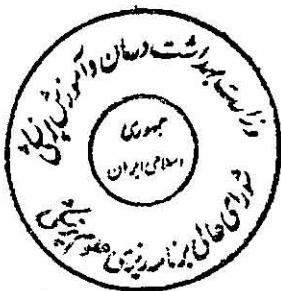
- LODISH, CELLULAR AND MOLECULAR BIOLOGY, LATEST EDITION.

و سایر منابع معتبر زیست‌شناسی سلولی و مولکولی بر اساس نظر استاد

روش ارزشیابی دانشجو:

امتحان کبی سیان ترم سمینار حضور فعال در کلاس

آسیب‌شناسی عمومی

کد درس: ۱۱

پیشناز: فیزیولوژی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف کلی: آشنایی دانشجویان با اصول و مفاهیم پایه آسیب‌شناسی عمومی

شرح درس: در این درس دانشجویان با مفاهیم پایه آسیب‌شناسی عمومی در سطح سلولی، مکانیسم‌های ایجاد آسیب، التهاب، بازسازی و اختلالات همودینامیک ترومبوز و شوک، نوپلازی‌ها و آسیب‌شناسی عمومی آشنا می‌شوند.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت)

۱- آسیب سلولی، سازگاری و مرگ:

- معرفی آسیب‌شناسی، مروری بر آسیب سلولی، علل آسیب سلولی، مکانیسم‌های آسیب سلولی

- سازگاری سلولی نسبت به آسیب، آتروفی، هیپرتروفی، هیپرپلازی، متاپلازی، پاسخهای زیرسلولی به آسیب، تجمعات داخل سلولی، آهکی شدن پاتولوژیک

- آسیب سلولی برگشت پذیر و برگشت ناپذیر، مرگ سلولی برنامه ریزی شده

۲- التهاب حاد و مزمن:

- مروری بر التهاب، التهاب حاد، تغییرات عروقی، وقایع سلولی، واسطه گرهای شیمیابی، التهاب گرانولوماتوز، الگوهای ریخت‌شناسی التهاب حاد و مزمن

۳- ترمیم بافتی:

- بازسازی سلول، ترمیم بوسیله بافت همبند، آنژیوژن، فیبروز (تشکیل اسکار)، هورمونهای رشد در بازسازی سلولی و فیبروز ترمیم زخم، ترمیم اولیه، ترمیم ثانویه، تقویت زخم، نمای پاتولوژیک ترمیم

۴- اختلالات همودینامیک، ترومبوز و شوک:

- خیز، پرخونی و احتقان، خونریزی، هموستاز و ترومبوز

- آمبولی، ترومبوآمبولی ریه، ترومبوآمبولی سیستمیک، آمبولی چربی، آمبولی هوا، آمبولی مایع آمنیوتیک

- انفارکتوس

- شوک، پاتولوژن شوک سپتیک، مراحل شوک

۵- نوپلازی:

- خصوصیات نوپلاسمهای خوش خیم و بد خیم، تمایز و آنالپلازی، سرعت رشد، تهاجم موضعی، متاستاز، اپیدمیولوژی، عوامل مؤثر، سرطانزایی، اتیولوژی سرطان، تظاهرات بالینی نوپلاسم

۶- پاتولوژی بیماریهای محیطی: آلودگی‌های محیطی، آسیب با عوامل شیمیابی و فیزیکی

۷- پاتولوژی عمومی بیماریهای عفونی: سیستم ادراری، تنفس، گوارش

منابع اصلی درس:

۱- آسیب‌شناسی پایه عمومی (راینر) - گروه مترجمین، زیر نظر دکتر محمد رخشان - انتشارات سماط

روش ارزشیابی دانشجو:

امتحان کتبی - میان ترم - سمینار حضور فعال در کلاس

آشنایی با فناوری نوین اطلاعات

کد درس: ۱۲

پیشیاز: -

تعداد واحد: ۱(۲) واحد نظری - ۱ واحد عملی)

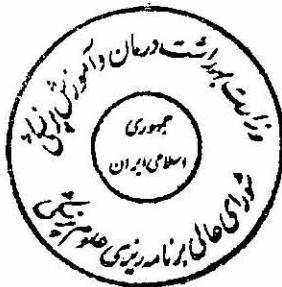
نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی:

آشنایی دانشجویان با مفاهیم نظری و عملی علم رایانه و فناوریهای نوین اطلاعات

شرح درس:

در این درس دانشجویان با مفاهیم علم رایانه، اجزای اصلی یک سیستم رایانه، فناوری اطلاعات و ارتباطات و نرم افزار های عمومی کاربردی آشنا می شوند.

رئوس مطالب: (۱۷ ساعت نظری و ۳۴ ساعت عملی)

آشنایی با اجزای یک سیستم رایانه - معرفی سیستم های عامل گرافیکی و بیان مقایسه ای توانایی های آنها-آشنایی با اینترنت ICT، JT و EXCEL، POWERPOINT، OFFICE از جمله WORD، ACCESS و ذکر مثال های کاربردی و تمرینات عملی در زمینه اتو ماسیون اداری در تصویربرداری

منابع اصلی درس:

کتاب های معتبر از جمله:

منابع معتبر آموزش رایانه شرکت مایکروسافت و یا سایر منابع معتبر بر حسب نظر استاد درس در زمینه اینترنت و Office و سایر منابع معتبر علمی در زمینه نرم افزارهای کاربردی.

روش ارزشیابی دانشجو:

امتحان کتبی میان ترم عملی سeminar حضور فعال در کلاس

کاربرد رایانه در تصویربرداری پزشکی

کد درس: ۱۳

پیشیاز: آشنایی با فناوری نوین اطلاعات

تعداد واحد: ۲ (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحد: نظری-عملی

هدف کلی:

آشنایی با کاربرد رایانه در تصویربرداری پزشکی و معرفی چند نمونه از نرم افزارهای کاربردی

شرح درس:

در این درس دانشجویان با مفاهیم نظری و عملی کاربرد رایانه در تصویربرداری پزشکی در قالب معرفی نمونه هایی از نرم افزارهای کاربردی مختلف و اصول ابتدایی کاربری آنها آشنا می شوند.

رئوس مطالب: (۱۷ ساعت نظری و ۳۴ ساعت عملی)

۱- مقدمه شامل معرفی نمونه هایی از نرم افزارهای کاربردی متداول در تصویربرداری پزشکی از جمله MATLAB و جعبه ابزار های پردازش تصویر آن، MRICRO و بیان کاربردهای آنها در تصویربرداری پزشکی

۲- نرم افزار MATLAB

الف- اجرای برنامه و عملیات اساسی :

اجرای برنامه MATLAB، خارج شدن از برنامه، وارد کردن داده ها و اصلاح آنها در MATLAB، عملیات محاسباتی ساده در MATLAB، کارکتر های ویژه، ماتریس ها و ۶ ماتریس اصلی در MATLAB، محاسبات جبری بر روی ماتریس ها، دخیره سازی داده ها

ب- گرافیک در MATLAB :

معرفی توانایی های گرافیکی MATLAB و بیان کاربرد آنها در تصویربرداری پزشکی - رسم توابع متداول، رسم منحنی های مختلف دو بعدی و سه بعدی و محیطی (CONTOUR) بر اساس داده های تصویربرداری - ویرایش قسمت های مختلف ترسیمات گرافیکی

ج- داده های تصویری و پردازش تصویر در MATLAB

نحوه ایجاد و وارد سازی فایل های تصویری، فرمت های مختلف فایل های تصویری، بکارگیری الگوریتم هاو فیلتر های محوزدایی تصاویر، روش های نرم افزاری تقویت کتراست تصاویر، روش های نرم افزاری و الگوریتم های تقویت لبه تصویر، تبدیلات فضایی تصاویر.

د- سیگنال دیجیتال، شبیه سازی سیگنال و تبدیل فوریه سیگنال های ساده و مرکب

۳- نرم افزار MRICRO

مقدمه و معرفی کلی نرم افزار و توانایی های آن، آشنایی با قسمت های مختلف منوی نرم افزار، روش وارد سازی فایل های تصویری، تعیین مشخصات فایل، تبدیل فرمت های مختلف فایل های تصویری به فرمت های قابل پردازش، تبدیل فرمت های چهار بعدی به سه بعدی، روش مشاهده تصاویر در نمایهای مختلف (سازیتال، کرونال و آگزیال)، ایجاد چرخش در تصاویر، ایجاد ROI دو بعدی و سه بعدی، تبدیل و تغییر فرمت تصاویر به PNG، BMP، JPEG، TIFF

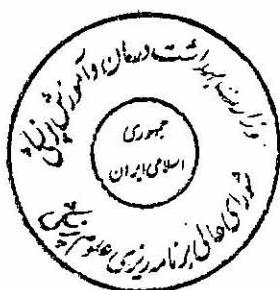
منابع اصلی درس:

MATLAB: An Introduction With Applications; Amos Gilat, 2nd edition, 2004

وسایر منابع معتبر علمی در زمینه نرم افزارهای کاربردی MATLAB و MRICro که بصورت کتاب و راهنمای آموزش همراه نرم افزارهای فوق ارایه می گردند.

روش ارزشیابی دانشجو:

امتحان کتبی سیمان ترم عملی سمینار حضور فعال در کلاس

اخلاق حرفه‌ای

کد درس: ۱۴

پیشنباز: -

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: نظری

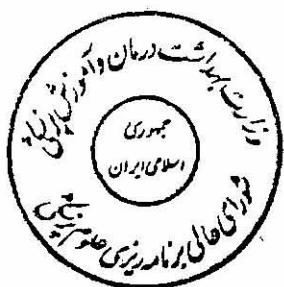
هدف کلی:

آشنایی با اصول اخلاقی، قوانین، مقررات و استانداردها در ارایه خدمات مربوط به تصویربرداری پزشکی

شرح درس:

در این درس دانشجو با تاریخچه، کلیات مربوط به اصول اخلاق پزشکی، حقوق بیمار، استانداردهای مراقبتی و مجموعه قوانین انتظامی در رابطه با قصور حرفه‌ای، آشنا شده و قادر خواهد بود از آموخته‌های خود در ارتباط با وظایف حرفه‌ای استفاده نماید.

رئوس مطالب (۱۷ ساعت):

- کلیات اخلاق پزشکی و ضرورت آن
- تاریخچه اخلاق در پزشکی
- اخلاق پزشکی در ایران
- حقوق بیمار
- استانداردها در ارایه خدمات
- قوانین پزشکی و قصور حرفه‌ای
- آیین‌نامه‌های انتظامی و مجازاتهای اسلامی
- مسایل اخلاقی در ارتباط با مرگ
- اصول اخلاقی در تحقیقات

منابع اصلی درس:

- طبق نظر استاد مربوطه

روش ارزشیابی دانشجو:

آزمون پایان ترم ۹۰ درصد نمره، شرکت فعال در کلاس ۱۰ درصد نمره

مدیریت بیمارستانی و رفتار سازمانی

کد درس: ۱۵

پیشناز: -

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

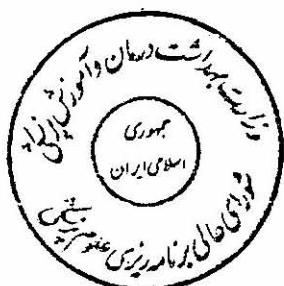
هدف کلی:

آشنایی با اصول و مفاهیم علم مدیریت و کاربرد آن در مدیریت بخش تصویربرداری پزشکی

شرح درس:

در این درس دانشجویان با اصول و مفاهیم علم مدیریت و کاربرد آن در جوانب مختلف مدیریتی در یک بخش تصویربرداری پزشکی آشنا می شوند.

رئوس مطالب (۳۴ ساعت):

- مقدمه و تعریف علم مدیریت
- نظری های مدیریت
- مراحل مدیریت (برنامه ریزی-سازماندهی-...)
- مدیریت بخش تصویربرداری پزشکی
- مدیریت نیروی انسانی (مدیریت و هنر ارتباط موثر- انکیزش و...)
- مدیریت پذیرش
- مدیریت مالی و بودجه
- مدیریت وسایل و تجهیزات (خرید- سرویس و نگهداری)
- مدیریت بیماران و مراجعه کنندگان
- مدیریت بهداشتی
- بازاریابی و تبلیغات

منابع اصلی درس:

۱- منابع معتبر مدیریت بیمارستانی و خدمات بهداشتی درمانی - مدیریت بخش رادیولوژی بر حسب نظر استاد درس

2-OSPITAL AND HEALTH CARE MANAGEMENT – LATEST EDITION

اصطلاحات پزشکی در رادیولوژی

کد درس: ۱۶

پیشناز: -

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: نظری

هدف کلی:

آشنایی با اصطلاحات و واژه های متداول پزشکی در رادیولوژی

شرح درس:

در این درس دانشجو با اصطلاحات و واژه های متداول پزشکی همراه با پیشوند ها و اختصارات مربوط به بیماری های سیستم های مختلف بدن با تأکید بر رادیولوژی آشنا می شوند.

رئوس مطالب: (۱۷ ساعت)

- مفاهیم اصطلاحات پزشکی

- پیشوند ها

- پسوند ها

- بیماری و درمان:

۱- بیماریها

۲- اصطلاحات مربوط به تشخیص و درمان، جراحی

۳- داروها

- سیستم های بدن:

۱- قلب و عروق

۲- خون و ایمنی

۳- سیستم تنفسی

۴- سیستم گوارش

۵- سیستم ادراری

۶- سیستم تناسلی مردان

۷- سیستم تناسلی زنان

۸- سیستم غدد درون ریز

۹- سیستم اعصاب و اختلالات رفتاری

۱۰- حواس

۱۱- سیستم اسکلتی

۱۲- پوست

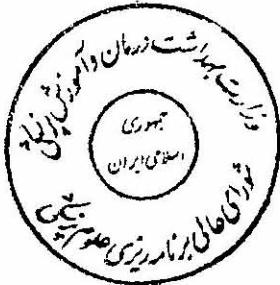
منابع اصلی درس:

BARBARA JANSON COHEN , MEDICAL TERMINOLOGY:AN ILLUSTRATED GUIDE, LATEST EDITION,
LIPPINCOTT WILLIAMS AND WILKINS

سیستم ارزشیابی دانشجو:

امتحان کتبی سیان ترم سمینار حضور فعال در کلاس

ثبت و نمایش تصاویر در پزشکی

کد درس: ۱۷

پیش‌نیاز:

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف کلی:

آشنایی با اصول و مفاهیم تابش دهی فیلم و فرآیند ظهور و ثبوت و وسائل مربوطه در تاریخ‌خانه و بخش رادیولوژی

شرح درس:

دانشجویان با اصول طراحی و ویژگی‌های ساختاری یک بخش رادیولوژی، ملزومات تاریخ‌خانه، فیلمها کاست‌ها صفحات تشیدکننده و... شرایط نگهداری فیلم‌ها و وسائل و شرایط ظهور و ثبوت فیلم‌های رادیولوژی در سیستم‌های مختلف دستی، اتوماتیک و DAYLIGHT آشنا می‌شوند. دانشجویان با عوامل موثر بر دانسته و کتراست تصویر و تحلیل نقش آنها در کیفیت تصویر از جمله‌فاکتور های تابش، منحنی مشخصه و تجزیه و تحلیل آرتیفیکت‌ها و علاوه بر تکرار فیلم‌ها و اقدام در جهت رفع آنها آشنا می‌گردند.

رنوس مطالب: (۳۴ ساعت)

۱- اصول طراحی یک بخش رادیولوژی:

نکات حائز اهمیت و قابل توجه در طراحی یک بخش رادیولوژی و تاریخ‌خانه از نقطه نظر مساحت، تعداد اتاقها، نحوه ارتباط اتاقها، راهروها و سالن‌ها با یکدیگر، پوشش، رنگ آمیزی، طراحی تاریخ‌خانه (مساحت، پوشش، رنگ آمیزی، سورپردازی، در ورودی تاریخ‌خانه و...)

۲- فیلمهای مورد استفاده در رادیولوژی:

طرح و ساختمان فیلم - انواع فیلمهای مورد استفاده در رادیولوژی و تصویربرداری پزشکی: فیلمهای تابش مستقیم - فیلمهای مورد استفاده با صفحات تشیدکننده - فیلمهای دوامولسیون - فیلمهای تک امولسیون - فیلمهای ماموگرافی - فیلمهای مخصوص سی‌تی اسکن و MRI (فیلمهای مخصوص چاپگرهای لیزری و انواع آنها) - فیلمهای مخصوص انواع رادیوگرافی‌های دندانی - حساسیت طیفی امولسیون فیلمهای مورد استفاده در رادیولوژی

۳- صفحات تشیدکننده:

دلایل استفاده از صفحات تشیدکننده - پدیده‌های لومینسانس - فسفرسانس و فلوئورسانس - ساختمان و اجزاء صفحات تشیدکننده - صفحه تشیدکننده تنگستات کلسیم - سرعت صفحات تشیدکننده - طبقه بندی صفحات براساس سرعت - راههای افزایش سرعت صفحات تشیدکننده - صفحات تشیدکننده جدید (صفحات تشیدکننده مت Shank از عناصر نایاب) - طیف نشری صفحات تشیدکننده - نگهداری - تمیز کردن و کنترل صحبت عملکرد صفحات تشیدکننده

۴- کاست‌ها:

ساختمان انواع کاست‌های مختلف مورد استفاده در رادیولوژی - کاست‌های ماموگرافی

۵- نظریه‌های تشکیل تصویر:

تصویر مخفی و تئوریهای تشکیل آن (تئوری GURNEY-MOTT - تئوری MITCHEL)

۶- حساسیت سنجی:

تعريف و مفهوم دانسته و کتراست - منحنی مشخصه فیلمهای رادیولوژی (قسمتهای مختلف منحنی و اطلاعات قابل استخراج از منحنی) - مقایسه ویژگی دانسته و کتراست فیلمهای مختلف با یکدیگر با استفاده از منحنی مشخصه آنها

۷- فرآیند ظهور و ثبوت فیلمهای رادیوگرافی:

مفهوم PH - داروی ظهور - نقش داروی ظهور - عوامل شیمیایی موجود در داروی ظهور و ویژگی های عملکردی آنها - داروی ثبوت - نقش داروی ثبوت - عوامل شیمیایی موجود در داروی ثبوت و ویژگی های آنها - مقایسه ترکیب داروهای ظهور و ثبوت در سیستم های ظهور و ثبوت دستی و اتوماتیک - تقویت داروهای ظهور و ثبوت - آبکشی میانی - شستشو - خشک کن - روشهای بازیافت نقره از داروی ثبوت ...

۸- آشنایی با ساختمان و عملکرد دستگاههای ظهور و ثبوت اتوماتیک - شامل سیستم های ظهور و ثبوت اتوماتیک معمولی و جزئیات دقیق سیستم های ظهور و ثبوت خشک

۹- فاکتورهای تابش:

آشنایی با فاکتورهای مختلف تابش - ارتباط آنها با یکدیگر و نقش هر فاکتور در دانسته و کتراست تصویر - آشنایی با میزان تغییر پارامترهای تابش بهنگام تصویربرداری از بیماران با جثه ها و سنین مختلف - فاکتورهای تابش بهنگام تصویربرداری از بیماران با گچ خشک و خیس - آشنایی با میزان و چگونگی تغییر پارامترهای تابش در شرایط پاتولوژیک مختلف - تغییر فاکتورهای تابش و تطبیق آنها از یک بیمارستان به بیمارستان دیگر - میزان تغییر فاکتورهای تابش بهنگام استفاده از تکنیک گریددار

۱۰- آرتیفکتها در رادیولوژی:

آشنایی با انواع آرتیفکتهاي متداول در رادیولوژي و نحوه رفع يا کاهش آنها

۱۱- آشنایی با سیستم های پروخالی کردن کاست و ظهور و ثبوت در روشنایی (DAYLIGHT)

۱۲- آشنایی مقدماتی با سیستم های آرشیویندی و ارتباط الکترونیکی تصاویر (PACS)

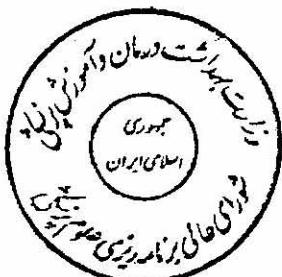
منابع اصلی درس:

1-CHRIS GUNN, RADIOPHASIC IMAGING, LATEST EDITION, CHURCHILL LIVINGSTONE

2-TERRI H FAUBER, RADIOPHASIC IMAGING AND EXPOSURE, LATEST EDITION , MOSBY

سیستم ارزشیابی دانشجو:

امتحان کتبی سیان ترم سمینار حضور فعال در کلاس

فیزیک پرتوها

کد درس: ۱۸

پیشیاز: -

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

هدف کلی:

آشنایی با ساختمان ماده و فیزیک تولید اشعه ایکس و گاما، تولید مواد رادیواکتیو، برخورد تشعشعات با ماده، کمیت ها و واحدهای تشعشع و دوز، روش های اندازه گیری آنها

شرح درس:

آشنایی با واحدهای اساسی تشکیل دهنده ماده، اتم ها و مولکول ها، امواج الکترومغناطیسی و معرفی تشعشعات یونیزان، اشعه ایکس شامل روش تولید طیف اشعه ایکس و عوامل موثر بر آن، مواد رادیواکتیو شامل تعاریف مربوطه و بررسی دقیق انواع روش های تولید و انواع استحاله های رادیواکتیو. بررسی انواع روش های برخورد پرتوها با محیط، کمیت ها و واحدهای تشعشع و روش های تشخیص وجود و اندازه گیری پرتوها و بیان مکانیسم کار آشکارساز ها

رئوس مطالب: (۵۱ ساعت)

۱- جرم و انرژی:

تعاریف، انواع انرژی، واحدهای انرژی و روابط بین آنها

۲- ساختمان اتم:

نامگذاری - مدلهای اتم و هسته - عدد اتمی و جرمی - تعاریف ایزوتوپ - ایزوبار - ایزوتون و ایزومر و مواد رادیواکتیو - انرژی همبستگی و نقص جرم

۳- تشعشعات یونیزان:

تعريف - امواج الکترومغناطیسی - طیف امواج الکترومغناطیسی - ماهیت و چگونگی تولید اشعه ایکس - طیف پیوسته، خطی و مختلط اشعه ایکس و مکانیسم ایجاد آنها - کمیت و کیفیت اشعه ایکس و عوامل مؤثر بر آن - فیلترها - پرتوهای گاما - تفاوت پرتو ایکس با گاما

۴- رادیواکتیویته:

تعريف رادیواکتیویته و مواد رادیواکتیو - عوامل مؤثر در پایداری هسته - تجزیه مواد رادیواکتیو - نیمه عمر فیزیکی - نیمه عمر بیولوژیک - نیمه عمر مؤثر - عمر متوسط ماده رادیواکتیو - اکتیویته - ثابت استحاله - انواع استحاله رادیواکتیو - استحاله آلفا (شرابط استحاله و ویژگی های آن و طیف انرژی ذرات آلفا) - استحاله بتا (شرابط استحاله و ویژگی های آن و طیف انرژی ذرات بتا) - استحاله بتای مثبت و منفی - تبدیل داخلی - مواد رادیواکتیو طبیعی و مصنوعی (خانواده های سری های مواد رادیواکتیو)

۵- روش های تولید مواد رادیواکتیو:

مقدمه ای بر تولید مواد رادیواکتیو توسط شتاب دهنده ها - تولید مواد رادیواکتیو توسط رآکتورهای هسته ای - فیسیون - مولد های (ژنراتورها) مواد رادیواکتیو و روش تولید مواد رادیواکتیو توسط ژنراتورها - تعادل گذرا و تعادل SECULAR - ویژگی های مواد رادیواکتیو مورد استفاده در پژوهشکی - کنترل کیفی رادیوداروها

۶- حفاظه اندک و کمیت های تشعشع:

اکسپوژر - رونتگن - راد - دوز جذبی - دوز معادل

۷- برخورد پرتوهای ایکس و گاما با محیط:

بررسی دقیق خصوصیات فیزیکی برخوردها از جمله پراکندگی کوهران (الاستیک) - پدیده جذب فوتوالکتریک - پدیده (پراکندگی) کامپتون - پدیده تولید جفت - تضعیف اشعه - ضرایب تضعیف خطی، جرمی، الکترونی و اتمی و ارتباط آنها با یکدیگر - لایه نیمه

جذب - لایه ۱/۱۰ جذب - انرژی فوتون مؤثر

۸- برخورد پرتو های یونیزان ذره ای با ماده

شامل بررسی جزئیات برخورد ذرات آلفا و بتای مشت و منفی و پروتون ها و نوترون ها با محیط

منابع اصلی درس:

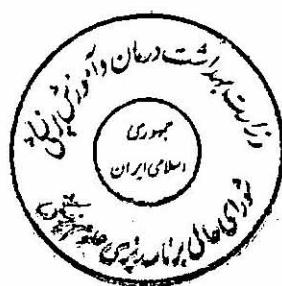
1-DAVID J DAWSET, PATRICK A KENNY, EUGEN JOHNSTON, THE PHYSICS OF DIAGNOSTIC IMAGING-LATEST EDITION, CHAPMAN&HALL MEDICAL

2-HERMAN CEMBER, INTRODUCTION TO HEALTH PHYSICS, 3RD EDITION, McGRAW-HILL

و سایر منابع معتبر فیزیک پرتو ها بر اساس نظر استاد درس

سیستم ارزشیابی دانشجو:

امتحان کتبی - میان ترم - سمینار - حضور فعال در کلاس

فیزیک پرتوشناسی تشخیصی

کد درس: ۱۹

پیشناز: فیزیک پرتوها

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

هدف کلی:

آشنایی با اصول فیزیکی و اجزای سیستم های تصویربرداری تشخیصی

شرح درس:

آشنایی با ساختمان و اصول فیزیکی حاکم بر کارکرد قسمت های مختلف سیستم های تصویربرداری شامل تیوب اشعه ایکس، گریدها، صفحات تشدیدکننده، ساختار فیزیکی فیلم و تشکیل تصویر، مفاهیم دانسته و کتراست و عوامل مختلف موثر بر هریک، عوامل هندسی و مثلثاتی موثر بر کیفیت تصاویر و بحث کلی و جامع پیرامون کیفیت تصویر و در انتهای معرفی سیستم های مدرن فلوروسکوپی و بررسی مکانیسم فیزیکی کارکرد اجزا مختلف آن از جمله لامپ های تقویت کننده تصویر دوربین های ویدیویی و سانیتور در سیستم های فلوروسکوپی مدار بسته - سیستم های تصویربرداری دیجیتال - ماموگرافی - سنجش دانسته استخوان

رئوس مطالب:(۵۱ ساعت)

۱- لامپ اشعه ایکس:

تولید اشعه ایکس در لامپ - ساختمان و اجزاء لامپ مولد اشعه ایکس - محفظه لامپ - بلوك کاندی (سرپوش کانونی - فیلامان) - بلوك آندی (آند ثابت - آند دور) - زاویه هدف - اثر پاشنه آند - عوامل مؤثر بر اثر پاشنه آند - ژنراتورهای اشعه ایکس - منحنی کارکرد لامپ های اشعه ایکس (RADIOGRAPHIC RATING CHART) - منحنی سرد شدن آند (ANODE COOLING CHART) و... - راندمان کار لامپ اشعه ایکس

۲- فیلتر لامپ اشعه ایکس:

اصول فیزیکی و مکانیسم عمل فیلتر - انواع فیلتراسیون (ذاتی - بیمار - اضافی)

۳- سیستم های محدودکننده ابعاد میدان تابش (BEAM RESTRICTOR DEVICES):

تعریف سیستم های محدودکننده ابعاد میدان تابش - دلیل استفاده از محدودکننده های میدان تابش - انواع محدودکننده های میدان تابش (دیافراگم ها - مخروطی ها و استوانه ای ها - کولیماتور)

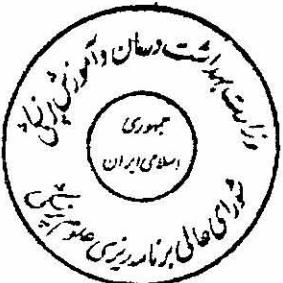
۴- گریدها:

تعاریف - دلیل استفاده از گریدها - ساختمان گرید - فاکتورهای مورد استفاده جهت ارزیابی گریدها - درصد عبور پرتوها اولیه - فاکتور بوکی و عوامل مؤثر بر آن - فاکتور بهبود کتراست و عوامل مؤثر بر آن - گریدهای ثابت و متحرک

۵- صفحات تشدیدکننده در رادیولوژی (INTENSIFYING SCREENS):

مقدمه ای بر کاربرد صفحات تشدیدکننده در رادیولوژی - پدیده لومینسانس - فلورسانس و فسفرسانس - ساختمان صفحات تشدیدکننده (اجزاء مختلف تشکیل دهنده) - راندمان های صفحات تشدیدکننده (راندمان ذاتی - راندمان صفحه و...) - راههای افزایش سرعت صفحات تشدیدکننده تنگستات کلسیم - مکانیسم تشدیدکننگی صفحات تشدیدکننده - فاکتور تشدیدکننگی و عوامل مؤثر بر آن - راههای کلی افزایش سرعت صفحات تشدیدکننده - تکنولوژی فسفرهای جدید - تطابق حساسیت طیفی امولسیون فیلم با نور حاصل از صفحات تشدیدکننده

۶- خصوصیات فیزیکی فیلم رادیولوژی:

بررسی ساختمانه فیزیکی فیلم و اجزاء تشکیل دهنده - بررسی فیزیکی نظریهای تشکیل تصویر مخفی (نظری GURNEY - MOTT) و نظری MITCHEL

۷- ویژگی های فتوگرافیک فیلم رادیولوژی:

دانسته، تعریف و روش اندازه گیری - کتراست رادیوگرافیک و عوامل مؤثر بر آن شامل کتراست عضو و عوامل مؤثر بر آن - کتراست فیلم و عوامل مؤثر بر آن - اثر مه آلدگی و اسکتر بر کتراست

۸- عوامل هندسی مؤثر بر کیفیت تصویر:

وضوح - ناواضحی - انواع ناواضحی - ناواضحی هندسی، حرکتی، جذبی، صفحه تشید کننده

۹- کیفیت تصویر:

عوامل مؤثر بر کیفیت تصویر - نویز - وضوح - کتراست - خوانایی تصویر - تابع پخش نقطه تابع - پخش خط

۱۰- فلوروسکوپی:

طراحی و اجزای سیستم های فلوروسکوپی جدید - لامپ های تقویت کننده تصویر، دوربین تلویزیونی، مانیتور

۱۱- سیستم های تصویربرداری دیجیتال:

مقدمه ای بر سیستمهای تصویربرداری دیجیتال - رادیوگرافی کامپیوترا - تراشه CCD - آشکارسازهای صفحه مسطح - سیستمهای صفحه مسطح غیرمستقیم - سیستمهای صفحه مسطح مستقیم - پردازش آنالوگ و دیجیتال - ملاحظات مربوط به دوز بیمار - نمایش بصورت نسخه های سخت و نرم - پردازش تصویر دیجیتال - تصحیح تصویر دیجیتال - پردازش کلی - پردازش براساس کانولوشن - اعمال فیلتر - پردازش با چند قدرت تفکیک - پردازش چند مقیاسی - کتراست و قدرت تفکیک در تصویربرداری دیجیتال - کیفیت تصویر در تصویربرداری دیجیتال - آنژیوگرافی دیجیتال - آنژیوگرافی دیجیتال با حذف زمانی تصاویر - آنژیوگرافی دیجیتال و حذف تصاویر براساس اعمال دو انرژی تابشی متفاوت

۱۲- سیستم های تصویربرداری ماموگرافی:

هدف از انجام آزمایشات ماموگرافی - طراحی و ساختار تیوب های اشعه ایکس مورد استفاده در ماموگرافی - کاتد و فیلامان - آند - نقطه کانوئی - محفظه تیوب - فیلتراسیون تیوب - کیفیت دسته پرتو - لایه نیمه جذب - برون ده تیوب - کولیماسیون - ژنراتور اشعه ایکس مورد استفاده در ماموگرافی - کنترل اتوماتیک اکسپوژر - چارت تکنیکی - کمپرسور - پرتوهای پراکنده و بزرگنمایی در ماموگرافی - پرتوهای پراکنده و گردیدهای ضد اسکنر - تکنیک های بزرگنمایی - کاست های ماموگرافی و سیستم فیلم، اسکرین - طراحی سیستمهای فیلم اسکرین در ماموگرافی - تفاوت و مقایسه بین سیستم های فیلم اسکرین معمولی با سیستم های فیلم اسکرین ماموگرافی - ظهور و ثبوت فیلمهای ماموگرافی - حساسیت سنجی فیلم - زمان ظهور و ثبوت افزایش یافته در ماموگرافی - شرایط مشاهده فیلم - روشهای جانی و مکمل - نمونه برداری استریو تاکتیک از پستان - ماموگرافی دیجیتال - ملزومات فنی برای گیرنده های دیجیتال و سیستم های نمایش تصویر در ماموگرافی - میانگین دوز غده - عوامل مؤثر بر دوز بافت پستان

۱۳- اصول فیزیکی دستگاههای اندازه گیری مواد معدنی (دانسته استخوان - BMD) شامل بررسی ساختار و مکانیسم عملکرد فیزیکی انواع دستگاههای BMD

منابع اصلی درس:

1-THOMAS S CURRY, JAMES E DOWDEY, ROBERT C MURREY, CHRISTENSENS PHYSICS OF DIAGNOSTIC RADIOLOGY, LATEST EDITION.

2-DAVID J DAWSET, PATRICK A KENNY, EUGEN JOHNSTON, THE PHYSICS OF DIAGNOSTIC IMAGING-LATEST EDITION, CHAPMAN&HALL MEDICAL.

3. JERROLD T BUSHBERG, J ANTHONY SIEBERT, EDWIN M LEIDHOLDT JR, JOHN M BOONE, THE ESSENTIAL PHYSICS OF MEDICAL IMAGING – SECOND EDITION, LOPPINOTT WILLIAMS & WILKINS.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

امتحان کتبی میان ترم - سمینار - حضور فعال در کلاس

روش‌های پرتونگاری (۱)

کد درس: ۲۰

پیشناز: آناتومی ا(اندام فوقانی ، تحتانی و ستون فرات)

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

هدف کلی:

آشنایی با روش‌های پرتونگاری از اندام فوقانی و تحتانی

شرح درس:

در این درس دانشجو باروش آماده سازی بیمار، وضعیت‌های مختلف رادیوگرافی از قسمت‌های مختلف آناتومیک اندام فوقانی و تحتانی و ساختار‌های آناتومیک قابل مشاهده آشنا می‌گردد.

رئوس مطالب (۵۱ ساعت):

آشنایی با آماده سازی بیمار و تسلط کامل در وضعیت دهی بیمار با توجه به ناحیه آناتومیک جهت رادیوگرافی از نواحی مختلف بدن از جمله:

اندام فوقانی: رادیوگرافی از انگشتان - دست - مج دست - تونل کارپال - استخوانهای ساعد - مفصل آرنج - انتهای تحتانی بازو - استخوان بازو - نواحی مختلف آناتومیک سر استخوان بازو - مفصل شانه - مفصل آکرومیوکلاویکولار - استخوان کف - استخوان ترقوه - مفصل استرنوکلاویکولار

اندام تحتانی: رادیوگرافی از انگشتان مختلف پا - پا - رادیوگرافی از بعضی از استخوانهای مج پا - رادیوگرافی از استخوان پاشنه پا - مفصل ساب تالار - مج پا - ساق پا - مفصل زانو - فضای بین کوندیلی - استخوان کشک (نمایهای روتن و خاص) - انتهای تحتانی ران - انتهای فوقانی ران - گردن استخوان ران - مفصل هیپ - در رفتگی‌های مادرزادی مفصل هیپ در اطفال

منابع اصلی درس:

1-PHILIP W BALLINGER, MERRILL'S ATLAS OF RADIOGRAPHIC POSITIONS AND RADIOGRAPHIC PROCEDURES, LATEST EDITION, MOSBY

سیستم ارزشیابی دانشجو:

امتحان کتبی سیان ترم سeminar حضور فعال در کلاس

روشهای پرتونگاری (۲)

کد درس: ۲۱

پیشیاز: آناتومی (تراکس و تنه و لگن)

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

هدف کلی:

آشنایی با روش های پرتونگاری از ستون فقرات، قفسه سینه، شکم، گوارش و سیستم ادراری

شرح درس:

در این درس دانشجو باروشن آماده سازی بیمار، وضعیت های مختلف رادیوگرافی از قسمت های مختلف آناتومیک ستون فقرات، قفسه سینه، ریه ها، شکم، سیستم گوارش، سیستم ادراری، و ساختار های آناتومیک قابل مشاهده در هریک آشنا می گردد.

رئوس مطالب: (۵۱ ساعت)

آشنایی با آماده سازی بیمار و تسلط کامل در وضعیت دهن بیمار با توجه به ناحیه آناتومیک جایت رادیوگرافی از نواحی مختلف بدن از جمله:

۱- منفصل بین استخوان پس سری - اولین مهره گردان

۲- رادیوگرافی از مهره های اطلس و آگزیس - زانده ارونتوئید

۳- رادیوگرافی از ستون فقرات گردانی: روش های مختلف رادیوگرافی از ستون فقرات گردانی در وضعیت های رویرو، نیمرخ و مایل - بررسی فضای بین مهره ای - سوراخهای بین مهره ای و ضمائم مهره ها و مفاصل بین مهره ای - وضعیت فلکسیون /اکستنسیون - قسمت تحتانی مهره های گردانی و فوقانی مهره های پشتی

۴- رادیوگرافی از ستون فقرات پشتی: روش های مختلف رادیوگرافی از ستون فقرات پشتی در وضعیت های رویرو، نیمرخ و مایل - بررسی ناحیه دیسک بین مهره ای - سوراخهای بین مهره ای و ضمائم مهره ها و مفاصل بین مهره ای

۵- رادیوگرافی از ستون فقرات کمری: روش های مختلف رادیوگرافی از ستون فقرات کمری در وضعیت های رویرو، نیمرخ و مایل - بررسی ناحیه دیسک بین مهره ای - سوراخهای بین مهره ای و ضمائم مهره ها و مفاصل بین مهره ای - رادیوگرافی های مختلف از مفصل لامبساکرال

۶- رادیوگرافی از استخوان ساکروم و دنبالجه: روش های مختلف رادیوگرافی از استخوان ساکروم و دنبالجه

۷- رادیوگرافی از استخوانهای قفسه سینه: روش های مختلف رادیوگرافی از استخوانها و مفاصل مختلف قفسه سینه، استخوان جناغ سینه و دندنه ها در نهادهای مختلف

۸- رادیوگرافی از ریه ها و سیستم تنفسی: روش های مختلف رادیوگرافی از ریه ها در وضعیت های رویرو، نیمرخ و مایل - برونکوگرافی

۹- رادیوگرافی از شکم: روش های مختلف رادیوگرافی از شکم، شکم حاد، دیافراگم، طحال، پانکراس و کبد

۱۰- رادیوگرافی از سیستم گوارش: روش های مختلف رادیوگرافی از حلق و مری، معده و اثنی عشر، روده کوچک و روده بزرگ

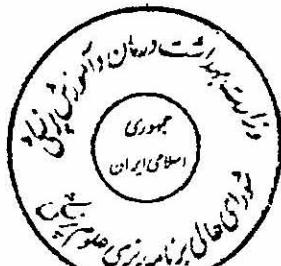
۱۱- رادیوگرافی از سیستم ادراری: روش های مختلف رادیوگرافی از کلیه ها، حالب ها، مثانه، روش های تزریقی سیستم ادراری، تکنیک های رادیوگرافی صعودی از سیستم ادراری و مثانه با ماده کتراست زا

۱۲- رادیوگرافی از سیستم صفراء: شامل آزمایشات مختلف رادیوگرافی از سیستم صفراء، مجاری، آزمون های خوراکی و تزریقی، کولانژیوگرافی تزریقی، ERCP, PTC و ...

منابع اصلی درس:

1-PHILIP W BALLINGER, MERRILL'S ATLAS OF RADIOGRAPHIC POSITIONS AND RADIOGRAPHIC PROCEDURES, LATEST EDITION, MOSBY

سیستم ارزشیابی دانشجو: امتحان کتبی - میان ترم - سمینار - حضور فعال در کلاس

روشهای پرتوگاری (۳)

کد درس: ۲۲

پیشناز: آناتومی^۳ (جمجمه، مغز و اعصاب)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف کلی:

آشنایی با روش های پرتوگاری از جمجمه و دندانها

شرح درس:

در این درس دانشجو باروشن آماده سازی بیمار، وضعیت های مختلف رادیوگرافی از ساختارهای آناتومیک جمجمه از جمله استخوان های تشکیل دهنده، اوربیت، سینوس ها، استخوان تمپورال، فک بالا و پایین و دندانها آشنا می گردد.

رنوس مطالب: (۳۴ ساعت)

آشنایی با آماده سازی و تسلط کامل در وضعیت بیمار با توجه به ناحیه آناتومیک جهت رادیوگرافی از نواحی مختلف بدن از جمله:

۱ - جمجمه:

- روشهای مختلف رادیوگرافی از کرانیوم، استخوانهای مختلف آن و قاعده جمجمه

- زین ترکی، گوش

- اوربیت، سوراخ عصب بینایی، شکاف فوکانی و تحتانی حدقه چشم، جسم خارجی در چشم

- وضعیت های مختلف رادیوگرافی از استخوان صورت

- استخوانهای بینی

- قوس گونه ای

- فک بالا (رادیوگرافی از قسمتهای مختلف)

- فک پایین (رادیوگرافی از قسمتهای مختلف)

- مفصل گیجگاهی فکی

۲ - سینوس های پارانازال:

شامل وضعیت های مختلف رادیوگرافی جهت نمایش کلی و اختصاصی سینوس های پارانازال

۳ - استخوان تمپورال:

شامل تکنیک ها و وضعیت های مختلف رادیوگرافی از استخوان تمپورال، بخشها و زوائد مختلف آن (استخوان پتروس، زانده ماستوئید،

زانده استایلوئید و...)

۴ - رادیوگرافی از دندان ها:

شامل انواع تکنیک های رادیوگرافی از دندانهای فک بالا و پایین - توموگرافی از فک و دندانها و سفالومتری و...

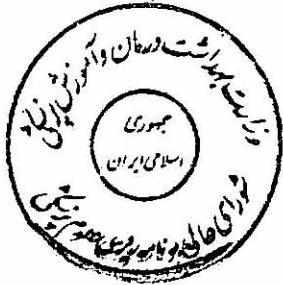
منابع اصلی درس:

1-PHILIP W BALLINGER, MERRILL'S ATLAS OF RADIOGRAPHIC POSITIONS AND RADIOGRAPHIC PROCEDURES, LATEST EDITION, MOSBY

سیستم ارزشیابی دانشجو:

امتحان کتبی سیان ترم سینیمار حضور فعال در کلاس

بیماری‌شناسی

کد درس: ۲۳

پیشناز: آسیب‌شناسی عمومی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف کلی:

آشنایی اولیه با علائم، نشانه‌ها، فیزیوپاتولوژی و درمان بیماری‌های متداول و حائز اهمیت در رادیولوژی

شرح درس:

در این درس دانشجویان با علائم بالینی و پاراکلینیکی، نشانه‌ها، فیزیوپاتولوژی و درمان بیماری‌های متداول داخلی در سیستم‌های مختلف بدن و حائز اهمیت در رادیولوژی آشنایی پیدا می‌نمایند.

رئوس مطالب: (۴ ساعت)

۱ - بیماری‌های دستگاه تنفس (۴ ساعت):

بیماری‌های همراه با اختلال انتشار گازها در ریه - بیماری‌های عفونی ریه - بیماری‌های انسدادی حاد و مزمن ریوی - آمفیزیم - پنوموتوراکس - بیماری‌های پرده جنب و قفسه سینه

۲ - بیماری‌های دستگاه قلب و عروق (۳ ساعت):

سندرم‌های مهم قلب و عروق - بیماری‌های ناشی از ایسکمی قلب - تصلب شریانها (آترواسکلروز) - بیماری‌های دریچه‌ای

۳ - بیماری‌های دستگاه گوارش (۴ ساعت):

بیماری‌های مری و معده - سوءهضم‌های ناشی از اختلال عمل - سندرم‌های مهم روده‌ای - آپاندیسیت - بیماری‌های لوزالمعده - بیماری‌های پرده صفاق

۴ - بیماری‌های کبد، کیسه صفراء و مجاری صفراء (۲ ساعت):

اعمال کبد و روش‌های بررسی اختلالات عملکرد کبد - بیماری‌های پارانشیم کبد - انفیلتراسیون کبد - علل یرقان-بیماری‌های کیسه صفراء

۵ - بیماری‌های طحال (۱ ساعت):

علل بزرگی طحال، توده‌ها و کیست‌های طحال

۶ - بیماری‌های کلیه (۴ ساعت):

بیماری‌های عفونی کلیه، تومور‌های کلیه، سنگ‌های کلیه، بیماری‌های مادرزادی کلیه و سندرم‌های مهم کلیه

۷ - بیماری‌های متابولیسم و غدد داخلی (۲ ساعت):

بیماری‌های غده هیپوفیز - بیماری‌های غده فوق کلیوی - بیماری‌های غده تیروئید - بیماری‌های ناشی از اختلال بیضه و تخمدانها

۸ - بیماری‌های عفونی و انگلی (۲ ساعت):

بررسی متداول‌ترین و شایع‌ترین بیماری‌های میکروبی - ویروسی - انگلی و قارچی

۹ - بیماری‌های خون و سیستم خونساز (۲ ساعت):

لوسمی‌ها - لنفوم - مونونوکلتوز عفونی

۱۰ - بیماری‌های مغز و اعصاب مرکزی و محیطی (۴ ساعت):

تومور‌های مغزی، علل هیدروفسفالی، بیماری‌های مادرزادی مغز و اعصاب، بیماری‌های عفونی سیستم عصبی، ضایعات عروقی مغز شامل خونریزی‌ها و ایسکمی

مراقبت از بیمار در بخش تصویربرداری پزشکی

کد درس: ۲۴

پیشیاز: فیزیولوژی

تعداد واحد: ۲ (واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی:

آشنایی با مفاهیم نظری و عملی مراقبت های مقدماتی و پیشرفتی از بیمار در شرایط آورژانس در بخش رادیولوژی
شرح درس:

آشنایی با مفاهیم نظری و عملی مراقبت های مقدماتی و پیشرفتی از بیمار در شرایط مختلف موجود در بخش های تصویربرداری پزشکی، شناخت علائم و نشانه های حیاتی و روش اندازه گیری آنها و آشنایی کامل با روش های مواجهه با بیمار در موارد اضطراری و همراهی بارادیولوژیست و تیم های تخصصی احیا حیات - شناسایی و کمک به درمان واکنش های مختلف ناشی از بکارگیری مواد کتراست زا

رنوس مطالب: (۱۷ ساعت نظری و ۳۴ ساعت عملی)

مقدمه: شامل مروری به اهداف، ضرورت ها و مفاهیم مراقبت از بیمار در بخش های تصویربرداری پزشکی

۱- نکات مربوط به آماده سازی صحیح بیمار جهت انجام آزمایشات مختلف

۲- روش های صحیح جابجایی و حمل بیمار جهت انجام آزمایشات

۳- نحوه مواجهه با دررفتگی ها، شکستگی ها، نحوه ثابت سازی و بانداز

۴- زخمهای، انواع، نحوه مواجهه، ضد عفونی سازی و پانسان

۵- سوتختگی ها، نحوه مواجهه و مراقبتهای اولیه

۶- تزریقات وریدی، عضلاتی و زینریوستی

۷- علائم حیاتی و روش اندازه گیری آنها

۸- آشنایی با روش های احیاء قلبی ریوی (CPR) مقدماتی

۹- آشنایی با داروهای اورژانس و کاربردهای آنها

۱۰- موارد اورژانس در بخش تصویربرداری پزشکی و نحوه مواجهه با آنها

تزریق مواد کتراست زا و تشخیص زودهنگام واکنش نسبت به آنها (بیمار ناراحت اما آرام - بیمار مضطرب - بیمار بیهوش)

۱۱- آشنایی با روش های درمان واکنش های حاد نسبت به مواد کتراست زا:

انواع واکنشها - عکس العمل نسبت به واکنش به مواد کتراست زا - اصول کلی درمان واکنش نسبت به مواد کتراست زا - برنامه های درمانی خاص (تهوع، استفراغ، کهربا، اسپاسم، برونشی ها، ادم حنجره، افت فشار خون، واکنش عصب واگ، واکنش های شبه آنافیلاکسی سیستمیک، ادم ریوی / آنژین، بحران افزایش فشار خون، تشنج، هیپوگلیسمی دیابتیک، واکنش های اضطراری، کلaps قلبی عروقی و ایست قلبی)

۱۲- واکنش نسبت به مواد کتراست زا و کترول مجاری هوایی در کودکان:

استفاده از مواد کتراست زا در کودکان - واکنش نسبت به مواد کتراست زا و روش های درمان - کترول مجاری هوایی در کودکان

۱۳- مجاری هوایی و اکسیژن رسانی در مواد اورژانس بزرگسالان در بخش های تصویربرداری پزشکی - مجاری هوایی فوقانی و بررسی آن - وسایل جانبی کمکی: لوله هوایی، ساکشن، راههای هوایی نازوفارنکس (بینی حلقوی) - لوله تراشه - اکسیژن و اکسیژن رسانی

- ۱۴ - مواجهه و درمان آرتیمی های قلبی در بخش رادیولوژی
 منشاء آرتیمی - نوار قلب - آشنایی با انواع آرتیمی های شناخته شده کهای ناقص و کامل - دستورالعمل های احیاء اورژانس: آشنایی با روشهای (CPR) احیاء قلبی زیوی پیشرفتی - آشنایی با آرامبخت ها (موارد استعمال و کاربرد)
- ۱۵ - ورود مواد کتراست زا به داخل فضای میان بافتی (خرفوج از فضای رگ EXTRAVASATION)
 مقدمه - شیوع - مکانیسم - عوامل ریسک - ایجاد صدمات شدید - مکانیسم ایجاد صدمات شدید - عوامل ریسک برای ایجاد صدمات شدید - مواد کتراست زا با اسمولاریته پایین - مواد کتراست زا مورد استفاده در MRI - روشهای درمان

منابع اصلی درس:

- 1-RUTH ANN EHNLICH, MCCLOSKEY, DALY, PATIENT CARE IN RADIOLOGY, 6TH EDITION, MOSBY
 2-WILLIAM H BUSH, KRENCKE, KING, BETTMANN, RADIOLOGY LIFE SUPPORT, LATEST EDITION,
 ARNOLD PUBLICATION

سیستم ارزشیابی دانشجو:

امتحان کتبی - میان ترم - سمینار - حضور فعال در کلاس

رادیوبیولوژی

کد درس: ۲۵

پیشیاز: زیست شناسی سلولی و فیزیک پرتوها

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف کلی:

آشنایی با مفاهیم علم رادیوبیولوژی و بررسی مکانیسم انواع اثرات تابش بر موجودات زنده و سیستم های بیولوژیک با تأکید بر اثرات بیولوژیک در تابش گیری های تشخیصی و درمانی

شرح درس:

در این درس بررسی مکانیسم و راه های بجاگذاری اثرهای در محیط و ایجاد اثرات بیولوژیک در سطوح مختلف از جمله DNA، کروموزومسلول در بافت ها و سیستم های مختلف. رسم منحنی های بقا و پارامتر های آن و تغییرات ایجاد شده در شکل منحنی بقا تحت تاثیر پرتوگیری های مختلف، حساسیت پرتوی و عوامل موثر بر آن از جمله عوامل فیزیکی و شیمیایی و بیولوژیک، اثر اکسیژن، آسیب های حاد و تحت حاد همراه با فرایند های ترمیم سلولی و بافتی و اثرات تابش گیری به تمام بدن از نقطه نظر آسیب های سوماتیک و ژنتیکی همراه با اثر سرتانزایی پرتو ها و آسیب بر جنبین مورد بحث قرار می گیرد.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت)

۱- فیزیک و شیمی جذب تشعشع

۲- آسیهای ناشی از تشعشع در مولکول DNA و کروموزومها:

پارگی رشته DNA - اندازه گیری پارگی های رشته DNA - کروموزومها و تقسیم سلولی - نقش تلومرها - ناهنجاریهای کروموزومی ناشی از تشعشع و ذکر مثال

۳- منحنی های بقاء سلولی:

قابلیت تولید مثل - منحنی بقاء در شرایط آزمایشگاهی - شکل منحنی بقاء مکانیسم های مرگ سلول - منحنی های بقاء برای سلولهای مختلف در محیط کشت - انکوژنهای و مقاومت پرتویی - کنترل ژنتیکی حساسیت پرتویی - حساسیت پرتوی ذاتی - منحنی بقاء مؤثر برای یک رژیم چند عاملی - محاسبات مرگ سلول تومور - حساسیت پرتویی سلولهای پستانداران در مقایسه با میکروارگانیسمها

۴- حساسیت پرتویی و سن سلول در چرخه میتوزی

- چرخه زندگی سلول - کشتهای سلولی تقسیم شونده همزمان - زنهای بازرس مولکولی - اثر اکسیژن در مراحل مختلف چرخه سلول - تابع پاسخ / سن برای بافت در شرایط IN VIVO - مکانیسم هایی برای تابع پاسخ / سن - اهمیت احتمالی تابع پاسخ / سن در پرتو درمانی

۵- ترمیم آسیب تشعشعی و اثر آهنگ دوز:

طبقه بندی آسیهای تشعشعی - آسیب قابل کشته - ترمیم آسیب زیرکشته - مکانیسم ترمیم آسیب زیرکشته - ترمیم و کیفیت تشعشع - اثر آهنگ دوز - اثر معکوس آهنگ دوز - آهنگ دوز های بسیار کم (تابش گیرهای پوسته)

۶- اثر اکسیژن و اکسیژن دار شدن مجدد:

ماهیت اثر اکسیژن - زمان عمل و مکانیسم اثر اکسیژن - غلطت مورد نیاز اکسیژن - هیپوکسی حاد و مزمن - اولین نمایش تجربی سلولهای هیپوکسیک در تومور - شواهدی دال بر وجود هیپوکسی در تومورهای انسان - اندازه گیری اکسیژن بعنوان یک روش پیشگویی - اکسیژن دار شدن مجدد - توالی زمانی اکسیژن دار شدن مجدد - مکانیسم اکسیژن دار شدن مجدد در پرتو درمانی - هیپوکسی و رشد تومور

۷- انتقال خطی انرژی و اثر بیولوژیکی نسبی:

واگذاری انرژی تشعشعی - انتقال خطی انرژی - اثر بیولوژیکی نسبی - اثر بیولوژیکی نسبی و دوزهای نقطی - اثر بیولوژیکی نسبی برای سلولها و بافت‌های مختلف - اثر بیولوژیکی نسبی تابعی از LET - انتقال خطی انرژی مناسب - عوامل تعیین کننده اثر بیولوژیکی نسبی - اثر اکسیژن و انتقال خطی انرژی - فاکتور همسان سازی تشعشع

۸- آثار حاد تابش گیری کل بدنه:

آثار کشنده زودرس - سندروم علائم اولیه بیماری تشعشعی - سندروم مغزی عروقی - سندروم سیستم گوارش - سندروم سیستم خونساز - دوز کشنده متوسط و پیوند مغز استخوان - معالجه مصدومین تابش دیده سوانح تشعشعی با دوزهای نزدیک به LD_{50/60}

۹- عوامل مقاوم کننده و حساس‌کننده در برابر اشعه:
کشف محافظهای پرتویی - مکانیسم عمل - ارایه و ساخت ترکیبات مؤثرتر - آمیفوسین (WR-2721) بعنوان یک محافظ پرتویی در پرتو درمانی - حساس‌کننده‌ها نسبت به اشعه - مکانیسم عمل حساس‌کننده - نمونه‌هایی از حساس‌کننده‌ها

۱۰- اثر سرطانزایی تشعشع:

اثرهای قطعی و احتمالی - دوره نهفته - سنجش مخاطره - لوسی - سرطان تیروئید - سرطان پستان - سرطان ریه - سرطان استخوان - سرطان پوست - تخمین کلی مخاطره برای سرطان ناشی از تشعشع - فاکتور تأثیر دوز و آهنگ دوز - سرطان دوران کودکی بعد از تابش گیری داخل رحمی

۱۱- آثار ژنتیکی تشعشع:

تولید سلول جنسی در مرد و زن - مروری بر ژنتیک پایه - جهشها - آثار ژنتیکی ناشی از تشعشع - مخاطره نسبی جهش در مقابل مخاطره مستقیم (مطلق) - پروژه مگاماؤس - آثار ژنتیکی تشعشع در انسان - مقادیر عددی مخاطره ژنتیکی

۱۲- اثر اشعه بر رویان و جنین:

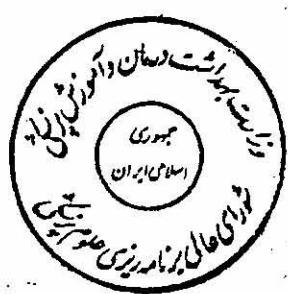
مروری بر اثر پرتوها بر رویان و جنین - اطلاعات حاصل از موش و موش صحرایی - تجربه در انسان - بازماندگان تابش دیده در رحم از حمله اتمی در هیروشیما و ناگازاکی - تابش گیری از پرتوهای مورد استفاده در پزشکی - مقایسه نتایج انسان و حیوان - سرطان در دوران کودکی بعد از تابش گیری در رحم - تابش گیری شغلی زنان - بیمار باردار یا مستعد بارداری.

منابع اصلی درس:

ERIC J HALL, RADIobiology FOR RADIobiologist, 5TH EDITION, LIPPINCOTT WILLIAMS & WILKINS

سیستم ارزشیابی دانشجو:

امتحان کتبی سیان ترم - سمینار حضور فعال در کلاس

آشنایی با ساختمان و ویژگی‌های مواد کتراست زای در تصویربرداری پزشکی

کد درس: ۲۶

پیشیاز: -

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف کلی:

آشنایی با ویژگی‌ها، ساختمان فیزیکی شیمیایی انواع مواد کتراست زای مورد استفاده در تصویربرداری پزشکی و کاربرد آنها.

شرح درس:

در این درس دانشجویان با خواص فیزیکی، شیمیایی انواع مواد کتراست زای مورد استفاده در تکنیک‌های مختلف تصویربرداری پزشکی از جمله رادیولوژی، MRI، سونوگرافی، موارد استفاده و عدم استفاده و دوز مصرفی آنها آشنا می‌گردد.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت)

۱- مقدمه‌ای بر مواد حاجب و کاربردهای آن در تکنیک‌های مختلف تصویربرداری پزشکی

۲- تقسیم‌بندی مواد کتراست زای:

الف) مواد کتراست زای مثبت و منفی

ب) مواد کتراست زای خوراکی: موارد استعمال و عدم استعمال - ویژگی‌ها و خصوصیات فیزیکی شیمیایی مواد کتراست زای خوراکی

- مقدار دوز پیشنهادی و کاربرد مواد در آزمونهای مختلف مواد کتراست زای در رادیولوژی و سی‌تی اسکن

پ) مواد کتراست زای تزریقی: موارد استعمال و عدم استعمال - ویژگی‌ها و خصوصیات فیزیکی شیمیایی مواد کتراست زای تزریقی -

انواع مواد کتراست زای تزریقی یونی و غیریونی - مقایسه خواص و ویژگی‌های مواد کتراست زای یونی و غیریونی - اساس میزان

ایمنی و سمیت مواد کتراست زای - میزان دوز - کاربرد و روش استفاده از مواد کتراست زای تزریقی در آزمونهای مختلف در بررسی

sistem‌های بدن در تکنیک‌های تخصصی رادیولوژی و سی‌تی اسکن - بررسی روشهای جذب و دفع مواد کتراست زای تزریقی

ت) مواد کتراست زای در MRI: آشنایی با موارد استعمال و عدم استعمال - ویژگی‌ها و خصوصیات فیزیکی شیمیایی مواد کتراست زای

مورد استفاده در MRI - مقایسه مواد کتراست زای متداول در MRI از لحاظ خصوصیات فیزیکی شیمیایی - عوارض جانبی و موارد

کاربرد - روشهای جذب و دفع مواد کتراست زای - مقدار دوز مصرفی پیشنهادی در تکنیک‌های مختلف تصویربرداری MRI در

تکنیک‌های معمولی با تزریق و آنتیوگرافی و نوکرافی‌ها

ث) مواد کتراست زای مورد استفاده در سونوگرافی: آشنایی با مواد کتراست زای مورد استفاده در سونوگرافی و موارد استعمال و عدم

کاربرد آنها - اصول فیزیکی و خصوصیات فیزیکی شیمیایی مواد کتراست زای مورد استفاده در سونوگرافی - مقدار دوز مصرفی -

عوارض جانبی

منابع اصلی درس:

CONTRAST MEDIA IN RADIOLOGY-LATEST EDITION

سیستم ارزشیابی دانشجو:

امتحان کتبی سیان ترم سینیار حضور فعال در کلاس

روش های پرتونگاری اختصاصی

کد درس: ۲۷

- پیشیاز:

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف کلی:

آشنایی با روش های پرتونگاری اختصاصی

شرح درس:

در این درس دانشجو با موارد کاربرد و عدم استفاده از آزمون ها، آماده سازی بیمار، بکارگیری و آماده سازی مواد کتراست زا، وسایل مورد نیاز برای هر آزمون، وضعیت های مختلف رادیوگرافی و نکات مراقبتی قبل و بعد از انجام هر آزمون اختصاصی آشنا می گردد.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت)

آشنایی با اصول آماده سازی بیمار جهت آزمونهای پرتونگاری تخصصی با ماده کتراست زا، موارد کاربرد و ممنوعیت آزمایش، روش های آماده سازی و تجویز ماده کتراست زا بصورت خوراکی و تزریقی، تسلط کامل به تکنیک ها و وضعیت های مورد استفاده جهت پرتونگاری های تخصصی و وسایل مورد نیاز جهت انجام آزمایشات:

۱ - مایلوگرافی

۲ - آنژبیوگرافی:

- آنژبیوگرافی مغز

- آنژبیوگرافی قلب و عروق کرونر

- آثورتوگرافی

- آنژبیوگرافی اندام فوقانی

- آنژبیوگرافی اندام تحتانی

- آنژبیوگرافی کلیده ها

- آنژبیوگرافی تنہ سیلیاک

۳ - ونوگرافی (ونوگرافی یا فلبوگرافی):

- اندام فوقانی

- اندام تحتانی

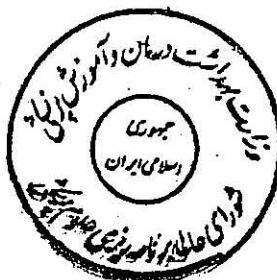
خطحال

۴ - رحم و لوله های رحمی

۵ - غدد اشکی

۶ - غدد براقی

۷ - ماموگرافی

منابع اصلی درس:

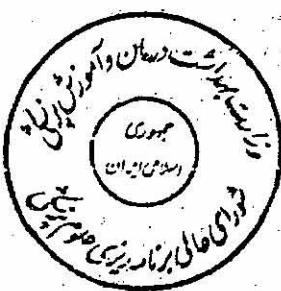
1-WILLIAM C ODY, FUNDAMENTAL APPROACHES TO RADIOLOGIC SPECIAL PROCEDURES: A HANDBOOK OF MATERIALS, METHODS, AND TECHNIQUES, 2007, LAVOISIER

2-AUT SNOPEK, FUNDAMENTALS OF SPECIAL RADIOGRAPHIC PROCEDURES, 5TH EDITION, LAVOISIER

-و سایر منابع معتبر بر اساس نظر استاد درس

سیستم ارزشیابی دانشجو:

امتحان کتبی - میان ترم - سمینار حضور فعال در کلاس

ارزیابی تصاویر پزشکی ۱

کد درس: ۲۸

پیشناز: بیماری شناسی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف کلی:

آشنایی با علائم و تظاهرات رادیوگرافیک بیماری های متداول و ارزیابی تکنیکی و بالینی کلیشه های رادیوگرافی
شرح درس:

در این درس دانشجویان به بررسی علائم و ضایعات پاتولوژیک بیماری های سیستم های مختلف بدن از جمله تنفسی، قلب و عروق، اسکلتی، گوارش، کبد و مجاری صفراء و ... بر روی کلیشه های رادیوگرافی می پردازند. در اینجا بر تمایش ضایعات در نماها و وضعیت های مختلف رادیوگرافی و کنترل کیفی کلیشه ها نیز تاکید می گردد.

رثوس مطالب: (۳۴ ساعت)

آشنایی با اصول کنترل و ارزیابی تصاویر رادیولوژی - نقطه نظر وضعیت تصویربرداری - پوشش آناتومیک مورد نظر و استاندارد - دانسته و کنتراست - ظاهر طبیعی و بیان و تمایش تغییرات پاتولوژیک بیماری های سیستم های مختلف بدن که از نقطه نظر تصویربرداری پژوهشکی دارای تظاهرات تصویری هستند از جمله در بررسی سیستم های:

- اسکلتی

- تنفسی

- شکم

- دستگاه گوارش

- سیستم صفراء

- سیستم ادراری

- سیستم تناسلی

- سیستم قلبی - عروقی

- سیستم اعصاب مرکزی

منابع اصلی درس:

از کتاب های معتبر تفسیر و ارزیابی بالینی کلیشه های رادیولوژی از جمله SUTTON و سایر منابع معتبر بنابر نظر استاد درس.

سیستم ارزشیابی دانشجو:

امتحان کتبی سیان ترم سמינار حضور فعال در کلاس

ارزیابی تصاویر پزشکی ۲

کد درس: ۲۹

پیشیاز: ارزیابی تصاویر پزشکی ۱ و آناتومی مقطعی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف کلی:

آشنایی با علائم و تظاهرات بیماریهای متداول و ارزیابی تکنیکی و بالینی تصاویر CT SCAN، MRI و سونوگرافی

شرح درس:

در این درس دانشجویان به بررسی علائم و ضایعات پاتولوژیک بیماریهای سیستم‌های مختلف بدن از جمله تنفسی، قلب و عروق، اسکلتی، گوارش، کبد و مجاری صفرایی، سیستم ادراری و ... بر روی تصاویر CT SCAN، MRI و سونوگرافی می‌پردازند. در اینجا بر نمایش ضایعات در مقاطع مختلف و کترل کیفی تصاویر نیز تأکید می‌گردد.

رنوس مطالب: (۳۴ ساعت نظری)

آشنایی با اصول کترل و ارزیابی تصاویر سی اسکن، MRI و سونوگرافی از نقطه نظر وضعیت تصویربرداری - پوشش آناتومیک مورد نظر و استاندارد - ظاهر طبیعی و بیان و تماش تغییرات پاتولوژیک بیماریهای سیستم‌های مختلف بدن که از نقطه نظر تصویربرداری پزشکی دارای تظاهرات تصویری هستند از جمله در بررسی سیستم‌های:

- اسکلتی
- تنفسی
- شکم و لگن
- دستگاه گوارش
- سیستم صفرایی
- سیستم ادراری
- سیستم تناسلی
- سیستم قلبی - عروقی
- سیستم اعصاب مرکزی

منابع اصلی درس:

از کتابهای معتبر تفسیر و ارزیابی بالینی کلیشه های رادیولوژی از جمله SUTTON و سایر منابع معتبر براساس نظر استاد درس.

سیستم ارزشیابی دانشجو:

امتحان کتبی سیان ترم سמינار حضور فعال در کلاس

تصویربرداری با امواج فرماحتی در پزشکی

کد درس: ۳۰

پیشناز:

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

هدف کلی: آشنایی با اصول فیزیکی امواج فرماحتی و کاربرد آنها در تصویربرداری پزشکی

شرح درس:

در این درس دانشجویان با اصول فیزیک پایه امواج فرماحتی، پارامترهای مربوطه و روش برخورد امواج با محیط و بافت‌های بدن آشنایی گردند. در ادامه با توضیح ساختمان ترانس‌دیوسر و عملکرد اجزای آن به بحث پیرامون انواع ترانس‌دیوسرهای سونوگرافی و کاربرد آنها پرداخته می‌شود و با نگاه مختصری بر سیستم‌های تصویربرداری استاتیک، دانشجویان وارد مباحث عمقی و دقیق ترانس‌دیوسرهای زمان واقعی و انواع آنها خواهند شد. در ادامه تیز بحث‌های دقیقی پیرامون کیفیت تصویر در سونوگرافی آرتیفکت‌ها و سونوگرافی داپلر و انواع آن و تکنیک‌های مختلف سونوگرافی بعمل خواهد آمد.

رئوس مطالب: (۵۱ ساعت)

* فیزیک پایه امواج فرماحتی:

امواج صوتی - انتشار صوت در محیط - فرکانس، طول موج و سرعت - برخورد امواج مأواه صوتی با بافت - شدت امواج مأواه صوت

* تضعیف امواج در بافت:

جدب - تضعیف - شدت - دسی بل - محاسبه تضعیف - تعیین شدت اکو

* ترانس‌دیوسرهای تک عنصری:

شرایط کلی - تعیین فرکانس - خاصیت پیزوالکتریک - ساختمان ترانس‌دیوسر - فرکانس تکرار پالس - زمان تناوب تکرار پالس - طول فضایی پالس - فاکتورهای ترانس‌دیوسر - QVALUE - پهنهای باند

* ترانس‌دیوسرهای تک عنصری (ارسال امواج و دریافت اکو):

قدرت تفکیک محوری - پهنهای دسته پرتو و قدرت تفکیک عرضی - میدان نزدیک و میدان دور - لوب‌های جانبی - کانونی سازی امواج - دریافت اکو

* اصول تصویربرداری استاتیک و وسائل آن:

تصویربرداری TRANSMISSION MODE SCANNING - B-MODE - A-MODE

* تشکیل تصویر در تصویربرداری REAL TIME:

اسکنرهای مکانیکی - آرایه‌های خطی - تکنیک‌های کانونی سازی الکترونیک - آرایه‌های غیرخطی - آرایه‌های فازی خطی - آرایه‌های حلقوی - آرایه‌های خطی مرکب - ترانس‌دیوسرهای با سطح تماس کوچک - ترانس‌دیوسرهای با پهنهای باند زیاد - اندوسونوگرافی - ترانس‌دیوسرهای ترانس لومینال - آرایه‌های دو بعدی - تصویربرداری سه بعدی و چهار بعدی

* کیفیت تصویر در سونوگرافی:

قدرت تفکیک محوری - قدرت تفکیک عرضی - قدرت تفکیک کتراست - نویز - آریفکت‌ها - بهم ریختگی هندسی تصویر -

قدرت تفکیک زمانی - طرح سیستم‌های REAL TIME - تعیین مشخصه بافت

* آریفکت‌ها در تصاویر سونوگرافی:

تعزیف آریفکت - انواع آریفکت‌ها - اثر حجمی، جزئی - تضعیف - آریفکت‌های نواری - انعکاسهای متعدد (REVERBERATION) - آریفکت دم شهاب (COMET TAIL) - رزونانس - آریفکت انعکاس چند مسیره - تصویر آینه‌ای - شکست - تصویر شبه (GHOST) - لوب‌های کناری - ابهام در برد - خطای سرعت - اندازه‌گیری مسافت - قدرت تفکیک زمانی - تداخل محیطی

* اصول فیزیکی تکنیک داپلر و وسائل:

اثر داپلر - داپلر شیفت - داپلر موج پیوسته - داپلر موج پالسی - اسکررهای داپلکس - اصول تصویربرداری داپلر - داپلر توان - داپلر طیفی - داپلر رنگی - M-MODE ACQUISITION

* اثرات بیولوژیک امواج فرا صوتی

* تکنیک‌های سونوگرافی:

شامل بررسی تکنیک‌ها و وضعیت‌های سونوگرافی از اعضاء و سیستم‌های مختلف بدن

منابع اصلی درس:

1-HEDRICK, HYKES, STARCHMAN, ULTRASOUND PHYSICS AND INSTRUMENTATION, LATEST EDITION, MOSBY

2-BETTY BATES TEMPKIN, ANDREW ALLEN, ULTRASOUND SCANNING:PRINCIPLES AND PROTOCOLS, LATEST EDITION, ELSEVIER HEALTH SCIENCES

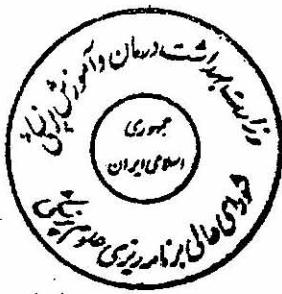
3-REVA A CURRY, BETTY B TEMPKIN, BETTY TEMPKIN, INTRODUCTION TO NORMAL STRUCTURE AND FUNCTION, LATEST EDITION, ELSEVIER HEALTH SCIENCES

و سایر منابع معتبر براساس نظر استاد درس.

سیستم ارزشیابی دانشجو:

امتحان کبی - میان ترم - سمینار - حضور فعال در کلاس

دوزیمتری پرتوهای یونیزان

کد درس: ۳۱

پیشیاز: فیزیک پرتوها

تعداد واحد: ۲ (۱/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی:

آشنایی با اصول و مفاهیم اندازه گیری و سنجش مقدار دوز پرتوهای مختلف ایکس گاما و تابش های ذره ای و وسائل آشکارسازی و اندازه گیری مقدار دوز

شرح درس:

در این درس دانشجویان بالاصول دوزیمتری پرتوهای یونیزان، نحوه کار و چگونگی عملکرد انواع دوزیمترها اعم از گازی، سوسوزن، نیمه هادیو... آشنا می شوند. دانشجویان در ادامه نحوه اندازه گیری اکبیوتیه یک نمونه ماده رادیواکبیو را فراگرفته و با روش انجام آزمایش و خطاهای مربوطه آشنا می شوند.

رئوس مطالب: (۲۶ ساعت نظری و ۱۷ ساعت عملی)

۱ - وسائل آشکارسازی و دوزیمتری پرتوهای یونیزان

آشکارسازهای گازی: آشنایی با ساختمان کلی و مکانیسم - شمارنده اتفاک یونیزاسیون - شمارنده تناسبی - شمارنده گایگر مولر - فرونشانی در یک شمارنده گایگر - زمان تقییک آشکارساز - اندازه گیری زمان تقییک شمارنده های استیلاتوری (سوسوزن)؛ ساختمان و اجزای تشکیل دهنده - مکانیسم کار آشکارساز سیستم های تحلیل و اندازه گیری ارتفاع پالس PHA - تحلیل گرهای تک کاناله و چند کاناله آشکارسازهای نیمه هادی، فیلم دوزیمتری، دوزیمتر های شیمیایی و دوزیمتر های بیولوژیک وسائل اندازه گیری دوز: مقدمه

- وسائل پایش فردی: شامل بررسی ساختمان و مکانیسم کار دوزیمترهای جیبی - فیلم بج ها - دوزیمترهای ترمولومینسانس (TLD) - معرفی محدوده دوز قابل اندازه گیری توسط هر یک از دستگاههای دوزیمتری (حساسیت دوزیمترها) - ۲ - دوزیمتری تابش:

واحدها: اکسپوژر - دوز جذبی - واحدهای قدیم و جدید - اندازه گیری اکسپوژر - اتفاک یونیزاسیون هوا - رابطه بین اکسپوژر با دوز - اندازه گیری دوز جذبی - قانون برآگ / گری - شدت منبع (نشر اختصاصی گاما) - تشعشعات بتا - دوز ناشی از آلودگی سطح - آلودگی پوست - منابع حجمی تابش - مواد رادیواکبیو داخلی - تشعشعات ذره ای - نیمه عمر مؤثر - دوز مجموع - تابش کننده های گاما - روش MIRD - دوزیمتری نوترون

منابع اصلی درس:

1- HERMAN CEMBER, INTRODUCTION TO HEALTH PHYSICS, LATEST EDITION, McGRAW-HILL

۲- آشکارسازها و دوزیمتری پرتوهای یونیزان - دکتر رحیم کوهی

و سایر منابع معتبر بر اساس نظر استاد درس

سیستم ارزشیابی دانشجو:

امتحان کتبی سیان ترم عملی سمعینار حضور فعال در کلاس

آناتومی مقطعی

کد درس: ۳۲

پیشیاز: آناتومی ۱، آناتومی ۲ و آناتومی ۳

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

هدف کلی:

شناسایی و تعیین نواحی آناتومیک مختلف بدن در تصاویر آناتومیک مقطعی و تصاویر MRI و CT SCAN

شرح درس:

در این درس دانشجو تعیین محل دقیق نواحی مختلف آناتومیک بدن و ارتباط اعضا با یکدیگ را با استفاده از تصاویر مقطعی آناتومیک زیر تصاویر مقطعی تهیه شده با MRI و CT فرا می گیرد.

رئوس مطالب: (۵۱ ساعت)

۱- تعیین و مشخص نمودن ساختارهای هر ناحیه آناتومیک بدن در تصاویر مقطعی سازیتال، کروناł و آگزیال از نواحی زیر:

- مغز

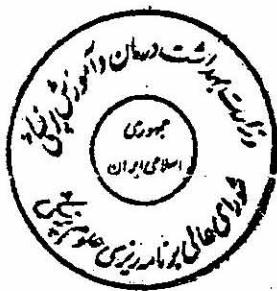
- سر و گردن

- قفسه سینه و مدیاستینوم

- شکم

- لگن

- سیستم عضلانی - اسکلتی به انضمام ستون فقرات

۲- تعیین و شناسایی نواحی مختلف آناتومیک بدن از روی تصاویر سی تی اسکن و MRI در مقاطع مختلف سازیتال، آگزیال و کروناł از نواحی زیر:

- مغز

- سر و گردن

- قفسه سینه و مدیاستینوم

- شکم

- لگن

- سیستم عضلانی - اسکلتی به انضمام ستون فقرات

منابع اصلی درس:

1- MICHAEL E MADDEN, SECTIONAL ANATOMY, LATEST EDITION, LIPPINCOTT WILLIAM AND WILKINS

2-JAMIE WEIR, PETER H ABRAHAMS, IMAGING ATLAS OF HUMAN ANATOMY, THIRD EDITION, MOSBY

و سایر منابع معترف آناتومی مقطعی بر حسب نظر استاد درس

سیستم ارزشیابی دانشجو:

امتحان کتبی - میان ترم سفلی - سمینار حضور فعال در کلاس

اصول فیزیکی سیستم‌های توموگرافی کامپیوترا (سی تی اسکن)

کد درس: ۳۳

پیشیاز: فیزیک پرتوشناسی تشخیصی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف کلی:

آشنایی با ساختمان و اجزا و اصول فیزیکی کارکرد دستگاه‌های سی تی اسکن

شرح درس:

آشنایی با اصول فیزیکی دستگاه‌های سی تی اسکن و مکانیسم فیزیکی اصول جمع آوری داده‌ها و تشکیل تصویر، در نسل‌های مختلف، کتراست و کیفیت تصویر و عوامل موثر در آن. معرفی توانایی ها و مکانیسم کار دستگاه‌های سی تی اسکن اسپیرال تک مقطع و چند مقطعی و ویژگی‌های فیزیکی کاربرد آنها در عمل و معرفی ویژگی‌های خاص تصویربرداری و امکانات تشخیصی قابل ارائه با سیستم‌های سی تی اسکن چند مقطعی

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت)

محدودیت‌های رادیوگرافی - اصول فیزیکی توموگرافی کامپیوترا - مفاهیم جمع آوری داده‌ها در CT - نسل‌های مختلف دستگاه‌های سی تی اسکن - ماتریس بازسازی تصویر در CT - عدد سی تی - تجهیزات و وسائل سی تی اسکن - دستکاری تصویر (مفهوم عرض پنجره و تراز پنجره) - توموگرافی کامپیوترا با پرتو الکترونی (EBCT) - توموگرافی کامپیوترا موبایل - کیفیت تصویر (عوامل موثر، قدرت تفکیک فضایی و قدرت تفکیک کتراست - نویز) - اندازه گیری دوز بیمار در سی تی اسکن - اصول فیزیکی و تجهیزات دستگاه‌های سی تی اسکن اسپیرال تک مقطعی - پیشرفت در تصویربرداری حجمی - اصول فیزیکی و تجهیزات دستگاه‌های سی تی اسکن اسپیرال چند مقطعی (MSCT) - نگاهی به تصویربرداری پیوسته (سی تی فلوروسکوپی) - اصول و مفاهیم مقدماتی سی تی اسکن سه بعدی - اصول مقدماتی سی تی آنژیوگرافی - نگاهی به تصویربرداری مجازی با CT

منابع اصلی درس:

1-EUCLIS SEERAM, COMPUTED TOMOGRAPHY: PHYSICAL PRINCIPLES, CLINICAL APPLICATIONS, AND QUALITY CONTROL, SECOND EDITION, W.B.SAUNDERS COMPANY

2-THOMAS S CURRY, JAMES E DOWDEY, ROBERT C MURREY, CHRISTENSENS PHYSICS OF DIAGNOSTIC RADIOLOGY, LATEST EDITION

سیستم ارزشیابی دانشجو:

امتحان کبی سیان ترم - سمینار حضور فعال در کلاس

تکنیک ها و جنبه های بالینی توموگرافی کامپیوتربازی (سی تی اسکن)

کد درس: ۳۴

پیشناز: آناتومی مقطعی و اصول فیزیکی سیستم های توموگرافی کامپیوتربازی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف کلی:

آشنایی با کاربرد و اصول آزمایشات مختلف و تکنیک های آن در تصویربرداری به کمک سی تی اسکن
شرح درس:

آشنایی با موارد کاربرد و عدم کاربرد، روش صحیح آماده سازی بیمار، روش های آماده سازی و تجویز مواد کتراست زای خوراکی و تزریقی، وضعیت دهی بیمار در داخل گانتری با توجه به ناحیه آناتومیک مورد بررسی و انتخاب صحیح و بهینه پارامتر های سیستم تصویربرداری با توجه ناحیه آناتومیک مورد بررسی و شرح حال بالینی بیمار

رثوس مطالب: (۳۴ ساعت نظری)

- ۱ - آماده سازی بیمار برای آزمایشات سی تی اسکن (توجه به نوع آزمایش، شرح حال بیمار، بیماریهای زمینه‌ای، میزان فعالیت کلیه، هیپرتیروئیدیسم، وضعیت قلب و تنفس بیمار، داروهای مورد نیاز)
- ۲ - نکات مربوط به مواد کترانس زای خوراکی و تزریقی و آماده سازی آنها
- ۳ - سی تی اسکن جمجمه و مغز:

- روش های صحیح وضعیت دهی بیمار و تهیه نماهای مناسب جهت آزمایشات سی تی اسکن مغز - اوریت - استخوان پتروس - کانال گوش - استخوانهای صورت

- توجه به پارامترهای تصویربرداری سی تی اسکن جهت تشخیص بهتر و افتراقی ذر موارد سکته ها و خونریزی های مغزی، تومورها، متاستازها، فرایندهای التهابی، تغییرات ایجاد شده در اوریت، سینوسهای پارانازال و استخوانهای صورت

۴ - سی تی اسکن گردن:

- روش های صحیح وضعیت دهی بیمار و تهیه نماهای مناسب جهت آزمایشات مختلف سی تی اسکن گردن

- انتخاب صحیح پارامترهای تصویربرداری جهت تشخیص بهتر و افتراقی ضایعات، فرایندهای التهابی، تومورها و غده تیروئید

۵ - سی تی اسکن قفسه سینه (CHEST):

موارد استفاده و کاربرد، روش های صحیح وضعیت دهی بیمار و انتخاب پارامترها جهت بررسی های زیر:

- سی تی اسکن دیواره توراکس، پستان، ساختار استخوانی قفسه سینه

- مدیاستنیوم، شامل روش های برنسی تودهای تومورال، غدد لنفاوی بزرگ شده، ضایعات پاتولوژیک عروق، قلب

- ریه ها (LUNG)، روش انجام آزمایش، انتخاب مناسب پارامترها جهت مشاهده ندولهای داخل بافت ریه، کارسینوم برونشیال،

لنف آنزیومای بد خیم، سارکوئیدوزیس، توپرکولوز، آسپرژیلوس، تغییرات پلورال، آزیستوز، سیلیکوز، آمفینوم ریوی، فیروزایتراستیشال

۶ - سی تی اسکن شکم:

روش های صحیح وضعیت دهی بیمار و انتخاب پارامترها تصویربرداری و نکات کاربردی جهت بررسی:

- دیواره شکم: جهت بررسی غدد لنفاوی بزرگ شده، تزریقات هپارین زیرپوستی، متاستازهای دیواره شکم، فتق اینگونینا

- کبد:** انتخاب WINDOW مناسب، تزییق ماده کتر است زا، پور توگرافی، کیست، متاستازهای کبدی، ضایعات همانژیوما، آدنوما، ندوار، تغیرات و ضایعات منتشر در بافت کبد، کبد چرب، هموکروماتوپیزی، سیروز کبدی، سیستم صفوایی، کیسه صفرا طحال: اسپلنومگالی، تغیرات فرکال و ...
- لوزالمعده:** التهاب حاد و مزمن، شوپلاشمها
- غده فوق کلیوی:** هیپرپلازی، آدنوم، متاستاز، نشوپلاشم
- کلیه‌ها:** تغیرات مادرزادی، کیست، هیدرونفروز، توموزها و تغیرات عروقی
- مثانه:** دیورتیکول، ضایعات تودهای
- اندامهای تناسلی:** رحم، تخمدانها، غده پروستات، واس دفران
- دستگاه گوارش:** معده، بیماریهای التهابی روده، کولون، ایلتوس، خلف صفاق
- تغیرات استخوانی:** لگن خاصره، شکستگی‌ها، مفصل هیپ

۷- ستون مهره‌ای:

روشهای صحیح وضعیت دهی بیمار و انتخاب صحیح پارامترهای تصویربرداری و نکات کاربردی جهت بررسی:

- ستون فقرات گردنی: پرولاپس دیسک و شکستگی مهره‌ها
- ستون فقرات پشتی: یافته‌های نرمال و شکستگی‌ها
- ستون فقرات کمری: یافته‌های نرمال، پرولاپس دیسک، تومور، متاستاز، التهاب

۸- اندام تحتانی:

روشهای صحیح وضعیت دهی بیمار و انتخاب صحیح پارامترهای تصویربرداری و نکات کاربردی جهت بررسی:

- آناتومی و ضایعات ران: شکستگی‌ها و بیماریهای التهابی
- آناتومی و ضایعات زانو: شکستگی‌ها و بیماریهای التهابی
- آناتومی و ضایعات ساق پا: شکستگی‌ها و بیماریهای التهابی
- آناتومی و ضایعات پا: شکستگی‌ها و بیماریهای التهابی

۹- سی تی آنژیوگرافی:

آنژیوگرافی شریانهای مغزی - سینوس‌های وریدی - شریانهای کاروتید - آنورت - قلب و عروق کرونری - کلسيفيکاسيونهای عروقی
- عروق ریوی - عروق شکمی - عروق ایلیوفرمورال

۱۰- نگاهی به کاربرد سی تی اسکن در تکنیک‌های رادیولوزی اینترنشنال

منابع اصلی درس:

CT TEACHING MANUAL , MATTHIAS HOFER, LATEST EDITION, THIEME

- و سایر منابع معتبر مشابه بر اساس نظر استاد درس

سیستم ارزشیابی دانشجو:

امتحان کتبی سیان ترم سמינار حضور فعال در کلاس

اصول فیزیکی سیستم های تصویربرداری MRI

کد درس: ۳۵

پیشناز: -

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف کلی:

آشنایی با ساختمان و اصول فیزیکی حاکم بر کارکرد سیستم های تصویربرداری MRI

شرح درس:

با توجه به اهمیت و نقش ویژه سیستم تصویربرداری MRI در تشخیص بیماری سیستم های مختلف بدن و پیچیدگی های قابل ملاحظه آن ایجاب می نماید تا دانشجویان با اصول فیزیکی و جزئیات کارکرد این سیستم، پروتکل ها و عوامل موثر بر تشکیل تصویر، کیفیت تصویر و آرتیفیکت ها و ... بطور دقیق آشنا گردند.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت)

مفاهیم پایه MRI - اسپین - ممان دو قطبی مغناطیسی - اتم در میدان مغناطیسی - رزونانس - پالس رادیویی - زمانهای آسايش TE, TR - T2*, T2, T1 و کتراست بافت - کتراست بافت و کاربردهای بالینی - سکانس های پالسی - اشباع - اشباع جزئی - بازیافت معکوس - اسپین اکو - نگاهی مختصر به کاربرد تبدیل فوریه - تشکیل تصویر - انتخاب مقطع - کدگذاری فضایی - کدگذاری فرکانس و فاز - نگاهی گذرا به پردازش سیگنالها در MRI - فضای داده ها - فضای K - میدان دید - بهینه سازی پارامترها - آرتیفیکت ها در MRI - سیستم های اسکن سریع در MRI - اسپین اکوی سریع - گرادیان اکو - تصویربرداری اکوپلنار (EPI) - خصوصیات جدید در سیستم های اسکن MRI - تکنیک های فرونشانی سیگنال بافت - پدیده جریان یا FLOW - آئریوگرافی در MRI

منابع اصلی درس:

- 1- RAY H. HASHEMI, WILLIAM G. BRADLEY JR. CHRISTOPHER J. LISANTI .MRI THE BASICS -SECOND EDITION)(LIPPINCOTT WILLIAMS&WILKINS)
- 2- PEGGY WOODWARD, ROGER FREIMARCK, MRI FOR TECHNOLOGISTS (MCGRAW-HILL, INC.)
- 3-CATHERINE WESTBROOK, MRI IN PRACTICE,LATEST EDITION, BLACKWELL SCIENCE

سیستم ارزشیابی دانشجو:

امتحان کتبی - میان ترم - سمینار - حضور فعال در کلاس

تکنیک ها و جنبه های بالینی تصویربرداری MRI

کد درس: ۳۶

پیشناز: آناتومی مقطعی و اصول فیزیکی سیستم های تصویربرداری MRI

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف کلی:

آشنایی با کاربرد، روش ها و اصول صحیح انجام آزمایشات مختلف MRI و تکنیک های آن در بررسی آناتومی و بیماری سیستم های مختلف بدن

شرح درس:

آشنایی با موارد کاربرد و عدم کاربرد، روش صحیح آماده سازی بیمار، روش های آماده سازی و تجویز مواد کتراست زای تزریقی، روش های صحیح وضعیت دهی بیمار در داخل گانتری با توجه به ناحیه آناتومیک مورد بررسی و انتخاب صحیح و بهینه کویل ها و پارامتر های سیستم تصویربرداری با توجه ناحیه آناتومیک موزد بررسی و شرح حال بالینی بیمار

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت)

نکات مربوط به آماده سازی بیمار، روش صحیح وضعیت دهی بیمار در داخل گانتری و انتخاب صحیح کویل ها، پروتکل ها و پارامتر های تصویربرداری و نکات مربوط به تزریق مواد کتراست زای استفاده احتمالی از سیستم های GATING قلبی و یا تنفسی جهت تصویربرداری از نواحی مختلف بدن از جمله:

۱- مغز و جمجمه: (بررسی آناتومیک، خونریزی ها، تومورها، بعد از عمل جراحی، گوش داخلی، تومور عصب شناوری، لوب تمپoral و صرع)، اوربیت و هیپوفیز

۲- بافت نرم گردن

۳- قفسه سینه: مطالعات با و بدون استفاده از مواد کتراست زا - استرنوم - آزمایش MR از مدیاستینوم - تصویربرداری از بافت پستان

۴- شکم و لگن: شامل کبد، سیستم صفراوی، روده کوچک، لوزالمعده، مطالعات دینامیک، کلیه ها، غده فوق کلیوی، لگن شامل رحم، واژن، مثانه، پروستات، بیضه ها

۵- استخوانها و مفاصل: مفصل گیجگاهی فکی (TMJ)، شانه، آرتروگرافی غیر مستقیم شانه، بررسی قسمت فوقانی بازو، آرنج، ساعد، مچ دست، آرتروگرافی غیر مستقیم مچ دست، انگشتان، مفصل هیپ، ران، زانو، نکات ویژه در تصویربرداری از زانو و لیگامنث ها، قسمت تحتانی ساق، مچ پا، تاندون آشیل، تصویربرداری تخصصی از مچ پا (تومورها و عروق مربوطه)، پا (تومورها و عروق)

۶- ستون مهره ای:

- شامل ستون فقرات گردن (جهت بررسی ضایعات استخوانی، تومورال، دیسک، آبسه، ضایعات نخاعی گردن از جمله انسفالومبلیت، سیرینگومایلی، ترومایلی، شکستگی ها)

- مهره های پشتی (جهت بررسی ضایعات استخوانی، تومورال، دیسک، آبسه، ترومایلی، شکستگی ها و ضایعات نخاعی در ناحیه مربوطه)

- مهره های کمری (جهت بررسی ضایعات استخوانی، تومورال، دیسک، آبسه، ضایعات نخاعی، ترومایلی، شکستگی ها، بعد از عمل جراحی دیسک)

- مفصل ساکروایلیاک

۷ - آنژیوگرافی به کمک MR شامل: آنژیوگرافی عروق گردن - آنورت پشتی - شریانهای اندام فوقانی - شریانهای ساعد - عروق دست - آنورت شکمی - شریانهای کلیوی - شریانهای لگن و اندام تحتانی

منابع اصلی درس:

1-TORSTEN B MOELLER, EMIL REIF, MRI:PARAMETERS AND POSITIONING, LATEST EDITION, THIEME

2-CATHERINE WESTBROOK, HANDBOOK OF MRI TECHNIQUE-LATEST EDITION, BLACKWELL SCIENCE

سیستم ارزشیابی دانشجو:

امتحان کتبی سیان ترم - سمینار حضور فعال در کلاس

تضمین (QA) و کنترل کیفی (QC) روش‌های تصویربرداری پزشکی

کد درس: ۳۷

پیش نیاز: فیزیک پرتوشناسی تشخیصی، تصویربرداری بالمواج فرا صوتی دریزشکی، اصول فیزیکی سیستم‌های توموگرافی کامپیوتری (سی‌تی اسکن) و اصول فیزیکی سیستم‌های تصویربرداری MRI

تعداد واحد: ۳ (۲ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی:

مدیریت کیفی و عناوین مرتبط با آن از جمله تضمین کیفیت (QC) و کنترل کیفی (QA) از اهمیت زیادی در بخش‌های تصویربرداری پزشکی برخوردارند. امروزه سازمانهای بین‌المللی و نظارتی دولتی در کشورها، بر تضمین عملکرد صحیح دستگاه‌های تصویربرداری پزشکی به هنگام کار و کنترل و بازبینی صحیح و دوره‌ای عملکرد آنها تأکید دارند. امروزه روش‌های انجام آزمونهای فوق بخوبی مستانداری و استاندارد شده است. کارشناسان رادیولوژی در مراکز مختلف تصویربرداری پزشکی باید با آزمونهای فوق آشنایی داشته و در بررسی‌های اولیه و انجام آزمونهای فوق با متخصصین فیزیک پزشکی (گرایش تصویربرداری) در این زمینه همکاری نمایند.

شرح درس:

آشنایی با تعاریف و مفاهیم مدیریت کیفی، کنترل کیفی و ضمانت کیفی و معرفی اصول و روش‌های انجام آزمون‌های کنترل کیفی و سایر و سیستم‌های مختلف تصویربرداری پزشکی از تاریخچه و فرایند ظهور و ثبوت و دستگاه‌های ظهور و ثبوت اتوماتیک تا کنترل کیفی دستگاه‌های رادیوگرافی و ماموگرافی و فلوروسکوپی و سیستم‌های پیشرفته تصویربرداری از جمله سونوگرافی CT SCAN و MRI و بیان استانداردها و حدود مجاز پارامترهای ارزیابی شده.

رنوس مطالب (۳۴ ساعت نظری و ۳۴ ساعت عملی):

- مقدمه‌ای بر کنترل کیفی
- تاریخچه در رادیولوژی
- کنترل کیفی ظهور و ثبوت
- کنترل کیفی پروسسورهای اتوماتیک
- کنترل کیفی دستگاه‌های رادیوگرافی
- کنترل کیفی سیستم‌های فلوروسکوپی
- کنترل کیفی ماموگرافی
- کنترل کیفی سی‌تی اسکن
- کنترل کیفی MRI
- کنترل کیفی سونوگرافی

رنوس مطالب عملی:

مشابه با رنوس مطالب نظری است که با استفاده از فاتوم ها و وسایل مورد نظر ارائه می‌گردد.

منابع اصلی درس:

JEFFREY PAPP, QUALITY MANAGEMENT IN THE IMAGING SCIENCES-LATEST EDITION-MOSBY

و سایر منابع جدید و معتبر بر اساس نظر استاد

سیستم ارزشیابی دانشجو:

امتحان کتبی - میان ترم - امتحان عملی - سمینار حضور فعال در کلاس

حفظه دربرابر پرتوهای یونیزان در بخش‌های پرتوشناسی تشخیصی

کد درس: ۳۸

پیشناز: دوزیمتری پرتوهای یونیزان

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف کلی:

آشنایی با روش‌ها، اصول فیزیکی و محاسبات مربوط به حفاظت از بیمار و پرسنل در بخش‌های تصویربرداری پزشکی
شرح درس:

در این درس داشجوانی پس از شناخت منابع طبیعی و مصنوعی پرتوzاه‌ها و آشکارساز‌ها و اهمیت هریک در تابش دهنده به بحث پرداخته اصول فیزیکی و محاسباتی حفاظت در برابر اشعه جهت بیمار و پرسنل پرتوکار در آزمایشات و تکنیک‌های مختلف تصویربرداری، روش‌های کاهش دوز و طراحی حفاظت می‌پردازد.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت)

۱- مقدمه و ضرورت حفاظت در برابر اشعه

۲- منابع تابش پرتوهای یونیزان:

منابع پرتوzاه‌ی طبیعی - منابع پرتوzاه‌ی مصنوعی - پرتوگیری حرفه‌ای - یادآوری مفاهیم اکسپوزر - دوز - دوز معادل - دوز معادل مؤثر - دوز بازز ژنتیکی و ...

۳- حفاظت از بیمار در آزمایش‌های رادیولوژی تشخیصی:

از ارتباط مؤثر با بیمار - بی حرکت سازی - وسائل محدود کننده ابعاد میدان تابش - فیلتراسیون - شیلرهای محافظتی - فیلترهای جبران کننده - فاکتورهای تابش - ظهور و ثبوت رادیوگرافی - سیستمهای فیلم اسکرین مورد استفاده - گردید - تکنیک فضای خالی - تکرار کلیشه‌ها - آزمایشات رادیوگرافی غیر ضروری - رعایت فاصله تیوب - پوست در رادیوگرافی‌های پرتابل - آزمایشات فلوروسکوپی - فلوروسکوپی با بازوی C شکل (C-ARM) - سینه فلونوروگرافی - فلونوروسکوپی دیجیتال - رادیولوژی تهاجمی و مداخله‌ای با سیستمهای کنترل کننده سطح بالا - مقدار اشعه دریافتی توسط بیمار - بیمار حامله - سایر آزمایشات تشخیصی دستگاه‌های تصویربرداری (ماموگرافی - سی تی اسکن).

۴- حفاظت از پرتوکاران و جامعه در برابر اشعه:

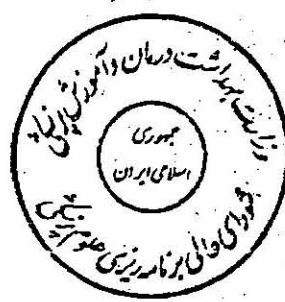
حد مجاز پرتوگیری سالیانه در افراد پرتوکار - مفهوم ALARA - روش‌ها و تکنیک‌های کاهش دوز - حفاظت در برابر اشعه جهت پرسنل باردار - دیوارها و ساختارهای حفاظتی بخش تصویربرداری - پوشش‌های حفاظتی تیوب اشعه ایکس - حفاظت در برابر اشعه در حین فلوروسکوپی - حفاظت در برابر اشعه در حین آزمایشات تهاجمی و مداخله‌ای - فاصله - وسائل حفاظتی - نگهدارنده‌های بیمار - دربهای اتاقهای رادیولوژی - طراحی‌های حفاظتی بخش‌های تصویربرداری با اشعه ایکس - روابط و فرمولهای مورد استفاده جهت طراحی حفاظت در بخش‌های تصویربرداری پزشکی.

منابع اصلی درس:

- 1-MARY A S SHERER, PAUL J VISCONTI, E RUSSEL RITENOUR, RADIATION PROTECTION IN MEDICAL RADIOGRAPHY, FOURTH EDITION , MÓSBY
- 2-STEVEN B DOWD, ELWIN R TILSON, PRACTICAL RADIATION PROTECTION AND APPLIED RADIobiology, 2ND EDITION, SAUNDERS
- 3-- JERROLD T BUSHBERG, J ANTHONY SIEBERT, EDWIN M LEIDHOLDT JR, JOHN M BOONE , THE ESSENTIAL PHYSICS OF MEDICAL IMAGING – SECOND EDITION, LOPPINCOtt WILLIAMS & WILKINS

سیستم ارزشیابی دانشجو:

امتحان کبی سیان ترم سینیار حضور فعال در کلاس

تعمیرات و نگهداری مقدماتی دستگاههای رادیولوژی

کد درس: ۳۹

پیشیاز: فیزیک پرتوشناسی تشخیصی

تعداد واحد: ۲ (۱/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی:

آشنایی مقدماتی با اجزا و مدارهای دستگاه های مولد اشعه ایکس در بخش رادیولوژی

شرح درس:

در این درس دانشجویان با انواع لامپ های اشعه ایکس مورد استفاده در دستگاه هاو مدار های مربوطه و اجزای مدارهای دستگاههای مولد اشعه ایکس، انواع ترانسفورماتور ها، یکسوکننده ها، مدار های کترول و انتخاب کیلو و نئانز، میلی آمپر، زمان و مدار های محافظتی مختلف و مدار های جبران کننده آشنایی پیدا می نمایند. در ادامه بحث دانشجویان بالصول و مدار های مختلف سیستم های فلوروسکوپی و دستگاه های موبایل و پرتاپل و تصویربرداری از جمجمه و مورد استفاده در رادیولوژی و علامت و نمادهای مورد استفاده در صفحه کترول دستگاه و نکات و دستورالعمل های کلی مراقبت و نگهداری از دستگاه ها آشنا می شوند.

رئوس مطالب: (۲۶ ساعت نظری و ۱۷ ساعت عملی)

۱- لامپهای اشعه ایکس:

شامل بررسی مقایسه ای ساختمان انواع لامپهای اشعه ایکس مورد استفاده در رادیولوژی - لامپهای اشعه ایکس مورد استفاده در ماموگرافی - لامپهای اشعه ایکس مورد استفاده در سیستم های آنژیوگرافی و دستگاههای سی تی اسکن معمولی و اسپیرال - سیستم های محافظتی لامپهای اشعه ایکس

۲- ژنراتورها و ترانسفورماتورها:

مباحتی پیرامون برق تک فاز و سه فاز - ترانسفورماتورهای کاهنده - افزاینده - اوتورانسفورماتور - راندمان های مربوط به ترانسفورماتور - ترانسفورماتورهای فرکانس بالا

۳- یکسوکننده ها:

مدارهای یکسوکننده نیم موج - تمام موج - مدارهای پتانسیل ثابت

۴- مدارهای الکترونیکی - الکترونیکی و الکترومکانیکی از جمله:

(الف) مدار فیلامان / مدار جبران کننده فضای بار / سلکتور KV / سلکتور MA و مدار مربوطه / مدارهای محافظت کننده در برابر اضافه بار / سلکتور زمان و مدار مربوطه

۵- آشنایی با دستگاههای فلوروسکوپی: تشکیل تصویر و وسائل سیستم های فلوروسکوپی

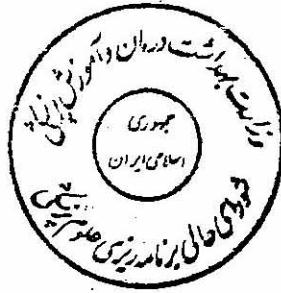
۶- آشنایی با ساختمان و عملکرد دوربین های تلویزیونی و لامپهای تشیدکننده تصویر:

لامپهای ویدیکون - اوتیکون و پلامیکون و لامپهای تشیدکننده تصویر

۷- دستگاههای پرتاپل و متحرک مولد اشعه ایکس:

بررسی ساختمان و ویژگی عملکردی دستگاههای پرتاپل و متحرک مولد اشعه ایکس - دستگاههای پرتاپل خازنی

۸- دستگاههای فلوزوسکوپی با بازوی C شکل (C-ARM):

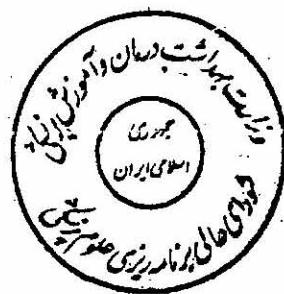
- بررسی ویژگی - موارد استفاده و ساختمن و عملکرد دستگاههای فلوروسکوپی
- با بازوی C شکل (C-ARM)
- ۹- آشنایی با دستگاههای اختصاصی رادیوگرافی از جمجمه و دندانها
- ۱۰- آشنایی با عالیم و اختصارات موجود بر روی دکمه‌ها و صفحه کنترل دستگاههای رادیولوژی

منابع اصلی درس:

- 1-FOSTER, EQUIPMENT FOR DIAGNOSTIC RADIOGRAPHY, LATEST EDITION, McGRAWHILL
- 2-CHESNEY'S X RAY EQUIPMENT FOR STUDENT RADIOGRAPHERS, LATEST EDITION

سیستم ارزشیابی دانشجو:

امتحان کتبی - میان ترم - عملی - سمینار - حضور فعال در کلاس

سینار ۱

کد درس: ۴۰

پیشیاز: -

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: عملی

هدف کلی:

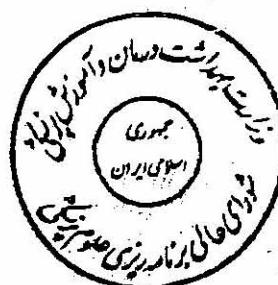
ایجاد و افزایش توانایی دانشجو در تطبیق و جمع بندی دانش نظری و عملی در ارائه مطلب در زمینه سیستم های مدرن تصویربرداری پزشکی

شرح درس: (۳۴ ساعت)

در این واحد، دانشجویان پس از کسب دانش و مهارت های علمی و عملی کافی تحت نظارت استاد راهنمای مطالعه در منابع مختلف علمی از جمله کتاب ها، مجلات، ژورنال ها، منابع الکترونیک و اینترنتی به مطالعه و تحقیق در یکی از زمینه های تصویربرداری پزشکی پرداخته و پس از جمع بندی و تجزیه و تحلیل، مطالب حاصل را در قالب یک سینار مکتوب و مدون بطور شفاهی ارائه می نمایند.

روش ارزشیابی دانشجو:

بر اساس محتوای علمی، میزان تسلط به مطلب روانی ارائه مطلب، توانایی پاسخگویی به سوالات و روش ارائه با استفاده از امکانات سمعی و بصری

سینیار ۲

کد درس: ۴۱

- پیشناز:

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: عملی

هدف کلی:

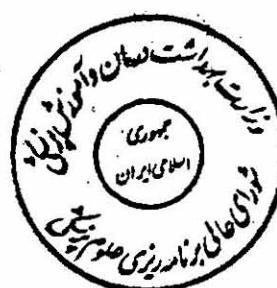
ایجاد و افزایش توانایی دانشجو در تطبیق و جمع بندی دانش نظری و عملی در ارائه مطلب در زمینه سیستم های مدرن تصویربرداری پزشکی

شرح درس: (۳۴ ساعت)

در این واحد، دانشجویان پس از کسب دانش و مهارت های علمی و عملی کافی تحت نظارت استاد راهنمای مطالعه در منابع مختلف علمی از جمله کتاب ها، مجلات، پژوهنال ها، منابع الکترونیک و اینترنتی به مطالعه و تحقیق در یکی از زمینه های تصویربرداری پزشکی پرداخته و پس از جمع بندی و تجزیه و تحلیل، مطالب حاصل را در قالب یک سینیار مکتوب و مدون بطور شفاهی ارائه می نمایند.
عنوان سینیار ۲ میتواند متناسب با نظر استاد راهنمای درس دارای عنوانی مستقل از سینیار ۱ یا در صورت گستردگی مطلب در ادامه عنوان مرتبط با سینیار ۱ باشد.

روش ارزشیابی دانشجو:

بر اساس محتوای علمی، میزان تسلط به مطلب، روانی ارائه مطلب، توانایی پاسخگویی به سوالات و روش ارائه با استفاده از امکانات سمعی و بصری

کارآموزی ۱

کد درس: ۴۲

پیشیاز: -

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: کارآموزی

هدف کلی:

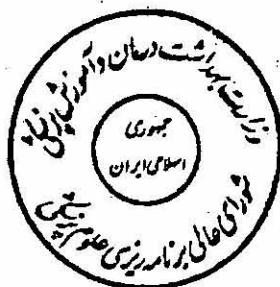
آشنایی دانشجویان به محیط و بخش‌های مختلف بیمارستان و آشنایی خاص با قسمت‌های مختلف بخش تصویربرداری پزشکی و ظایف آنها

شرح درس: (۱۰۲ ساعت)

در این دوره کارآموزی، دانشجویان پس از طی واحدهای پیش نیاز مقدماتی و اولیه، با محیط بیمارستان و بخش‌های مختلف آن خصوصاً بخش رادیولوژی آشنا می‌گردند. دانشجویان در بخش رادیولوژی با وظایف قسمتها یا اتفاقهای مختلف به دقت آشنا شده و سلسله مراتب طی شده از مراجعت بیمار به بخش تا خروج بیمار از بخش در بیماران اورژانس و بستری را مشاهده و فرامی‌گیرند. در این کارآموزی دانشجویان یا تجهیزات و وسائل هر اتاق خصوصاً قسمت تاریکخانه رادیولوژی (اعم از سیستمهای قدیمی و جدید) و کار با وسائل آن در زمینه‌های مختلف مرتبط با امور تاریکخانه بخش آشنا می‌گردند.

سیستم ارزشیابی دانشجو:

امتحان عملی-کتبی سمینار حضور و مشارکت فعال در کارآموزی

کارآموزی ۲

کد درس: ۴۳

پیشیاز: -

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: کارآموزی

هدف کلی:

وارد شدن دانشجویان به عرصه تصویربرداری بالینی در بخش رادیولوژی و انجام تکنیک های مختلف رادیوگرافی

شرح درس: (۱۰۲ ساعت)

در این دوره کارآموزی، دانشجویان پس از طی واحدهای پیش نیاز مربوطه در زمینه فیزیک تصویربرداری و تکنیک های پرتونگاری مربوطه با بهره گیری از دانسته های فوق و مجموعه اطلاعات در زمینه علوم پایه پزشکی از جمله آناتومی، فیزیولوژی و پاتولوژی رادیولوژی، زیر نظر کارشناسان، مریبان و استادیم مربوطه اقدام به انجام آزمونهای رادیوگرافی از اندامهای فوقانی و تحتانی نموده و دانسته های نظری خود را در عمل به طور هوشمندانه بکار گرفته و گزارش فعالیتهای انجام شده را بصورت روزانه ثبت می نمایند. دانشجویان در این مرحله باید با موارد انجام و یا عدم انجام هر رادیوگرافی، روشهای آماده سازی بیمار و وضعیت دهی صحیح در آزمایشات مختلف تسلط کامل پیدا نمایند.

سیستم ارزشیابی دانشجو:

امتحان عملی - کتبی - سمینار - حضور و مشارکت فعال در کارآموزی

کارآموزی ۳

کد درس: ۴۴

پیشیاز: -

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: کارآموزی

هدف کلی:

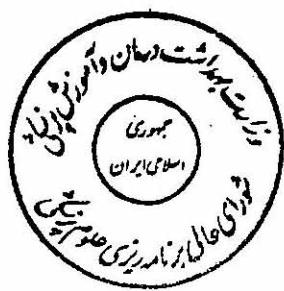
وارد شدن دانشجویان به عرصه تصویربرداری بالینی در بخش رادیولوژی و انجام تکنیک های مختلف رادیوگرافی

شرح درس: (۱۰۲ ساعت)

در این دوره کارآموزی، دانشجویان پس از طی واحدهای پیش نیاز مربوطه در زمینه فیزیک تصویربرداری و تکنیک های پرتونگاری مربوطه با بهره گیری از دانسته های فوق و مجموعه اطلاعات در زمینه علوم پایه پزشکی از جمله آناتومی، فیزیولوژی و پاتولوژی رادیولوژی، زیر نظر کارشناسان، مریبان و استاد مربوطه (علاوه بر موارد مندرج در کارآموزی ۲) اقدام به انجام رادیوگرافی از ستون فقرات و قفسه سینه و ریه ها، شکم، دستگاه گوارش، سیستم صفوای وادرازی نموده و دانسته های نظری خود را در عمل به ظور هوشمندانه بکار گرفته و گزارش فعالیتهای انجام شده را بصورت روزانه ثبت می نمایند.
دانشجویان در این مرحله باید با موارد انجام و یا عدم انجام هر رادیوگرافی، روش های آماده سازی بیمار و وضعیت دهی صحیح در آزمایشات مختلف تسلط کامل پیدا نمایند.

سیستم ارزشیابی دانشجو:

امتحان عملی - کتبی سeminar حضور و مشارکت فعال در کارآموزی

کارآموزی ۴

کد درس: ۴۵

پیشناز:

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: کارآموزی

هدف کلی:

وارد شدن دانشجویان به عرصه تصویربرداری بالینی در بخش رادیولوژی و انجام تکنیک های مختلف رادیوگرافی

شرح درس: (۱۰۲ ساعت)

در این دوره کارآموزی، دانشجویان پس از طی واحدهای پیش نیاز مربوطه در زمینه فیزیک تصویربرداری و تکنیک های پرتونگاری مربوطه با بهره گیری از دانسته های فوق و مجموعه اطلاعات در زمینه علوم پایه پزشکی از جمله آناتومی، فیزیولوژی و پاتولوژی رادیولوژی، زیر نظر کارشناسان، مریبان و استادی مرتبه (علاوه بر موارد مندرج در کارآموزی ۳) اقدام به انجام رادیوگرافی جمجمه و قسمت های مختلف آن از جمله فک و دندان ها نموده و دانسته های نظری خود را در عمل به طور هوشمندانه بکار گرفته و گزارش فعالیتهای انجام شده را بصورت روزانه ثبت می نمایند.

دانشجویان در این مرحله باید با موارد انجام و یا عدم انجام هر رادیوگرافی، روش های آماده سازی بیمار و وضعیت دهی صحیح در آزمایشات مختلف تسلط کامل پیدا نمایند.

سیستم ارزشیابی دانشجو:

امتحان عملی - کبی سeminar حضور و مشارکت فعال در کارآموزی

کارآموزی در عرصه اسکن

کد درس: ۴۶

پیشناه:

تعداد واحد: ۴

نوع واحد: کارآموزی در عرصه

هدف کلی:

وارد شدن دانشجویان به عرصه تصویربرداری بالینی CT SCAN و انجام تکنیک های مختلف تصویربرداری

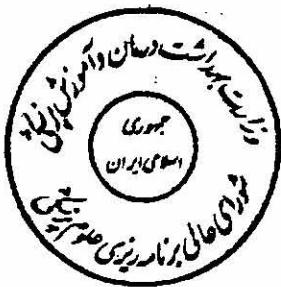
شرح درس: (۲۰۴ ساعت)

در این دوره کارآموزی، دانشجویان پس از طی واحدهای پیش نیاز مربوطه در زمینه فیزیک سی تی اسکن و تکنیک های تصویربرداری آن با بهره گیری از دانسته های فوق و مجموعه اطلاعات در زمینه علوم پایه پژوهشی از جمله آناتومی، فیزیولوژی و پاتولوژی رادیولوژی، زیر نظر کارشناسان، مریبان و اساتید مربوطه اقدام به انجام آزمایشات سی تی اسکن از اندامها و سیستم های مختلف بدن نموده و دانسته های نظری خود را در عمل به طور هوشمندانه بکار گرفته و گزارش فعالیتهای انجام شده را بصورت روزانه ثبت می نمایند.

دانشجویان در این مرحله باید با موارد انجام و یا عدم انجام هر آزمایش، روشهای آماده سازی بیمار و وضعیت دهی و تکنیک صحیح انجام آزمایشات مختلف سی تی اسکن و تنظیم صحیح پارامترهای مربوطه و بکار گیری صحیح مواد کتراس زا آشنایی و تسلط کامل یافدا نمایند.

سیستم ارزشیابی دانشجو:

امتحان عملی - کتبی سمینار حضور و مشارکت فعال در کارآموزی

کارآموزی در عرصه (MRI)

کد درس: ۴۷

پیشناز:

تعداد واحد: ۴

نوع واحد: کارآموزی در عرصه

هدف کلی:

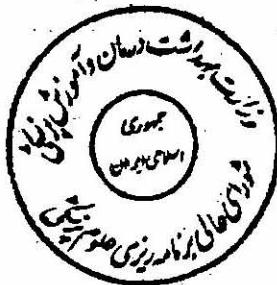
وارد شدن دانشجویان به عرصه تصویربرداری بالینی MRI و انجام تکنیک های مختلف تصویربرداری

شرح درس: (۲۰۴ ساعت)

در این دوره کارآموزی، دانشجویان پس از طی واحدهای پیش نیاز مربوطه در زمینه فیزیک تصویربرداری MRI و تکنیک های مربوطه با بهره گیری از دانسته های فوق و مجموعه اطلاعات در زمینه علوم پایه پژوهشکی از جمله آناتومی، فیزیولوژی و پاتولوژی رادیولوژی، زیر نظر کارشناسان، مریبیان و استادی مربوطه اقدام به انجام آزمایشات MRI از اندامها و سیستم های مختلف بدن نموده و دانسته های نظری خود را در عمل به طور هوشمندانه بکار گرفته و گزارش فعالیتهای انجام شده را بصورت روزانه ثبت می نمایند. دانشجویان در این مرحله باید با موارد انجام و یا عدم انجام هر آزمایش، روشهای آماده سازی بیمار و وضعیت دهی و تکنیک صحیح انجام آزمایشات مختلف MRI و تنظیم صحیح پارامترهای مربوطه و بکار گیری صحیح مواد کتراست ز آشناشی و تسلط کامل پیدا نمایند.

سیستم ارزشیابی دانشجو:

امتحان عملی - تکنیک سمینار حضور و مشارکت فعال در کارآموزی

کارآموزی در عرصه ۳ (روش های پرتونگاری اختصاصی)

کد درس: ۴۸

پیشناز: -

تعداد واحد: ۴

نوع واحد: کارآموزی در عرصه

هدف کلی:

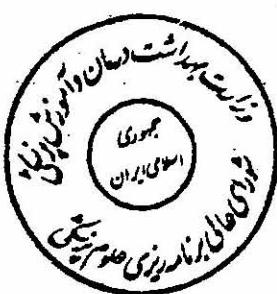
وارد شدن دانشجویان به عرصه بالینی کارآموزی و تجربه آندوزی عملی در زمینه فنون پرتونگاری تخصصی

شرح درس (۲۰ ساعت):

در این درس دانشجو با اصول و روش های انجام آزمایشات تخصصی پرتونگاری با مواد کتراست زا از سیستم های مختلف بدن، موارد انجام و عدم انجام هر آزمون، روش های آماده سازی بیمار، وسایل و تجهیزات مورد نیاز، نکات مراقبتی قبل و بعد از انجام هر آزمون و مشارکت صحیح با پزشک رادیولوژیست بعنوان فردی از تیم تشخیصی براساس سرفصل های درس روش های پرتونگاری اختصاصی (کد ۲۷) آشنایی و همکاری می نماید و علاوه بر آن نحوه انجام آزمایشات سنجش تراکم استخوان (BMD) را نیز فرا می گیرد.

روش ارزشیابی دانشجو:

امتحان عملی-کمی سeminar حضور و مشارکت فعال در کارآموزی

کارآموزی در عرصه ک(سونوگرافی پزشکی)

کد درس: ۴۹

پیشیاز: ۲۹

تعداد واحد: ۴

نوع واحد: کارآموزی در عرصه

هدف کلی:

وازد شدن دانشجویان به عرصه تصویربرداری با امواج فرا صوتی و آشنا بیانی با تکنیک های مربوطه

شرح درس: (۲۰۴ ساعت)

در این دوره کارآموزی، دانشجویان پس از طنی واحد های پیش نیاز مربوطه در زمینه فیزیک تصویربرداری با استفاده از امواج فرا صوتی و با بهره گیری از دانسته های فوق و مجموعه اطلاعات در زمینه علوم پایه پزشکی از جمله آناتومی، فیزیولوژی و پاتولوژی رادیولوژی، زیر نظر متخصصین رادیولوژی با قسمتهای مختلف دستگاه های سونوگرافی، پر زو ب ها و منوها آشنا شده، موارد انجام و عدم انجام هر آزمایش، آمادگی بیمار و روشهای انجام سونوگرافی از اندامها و سیستمهای مختلف بدن را بطور استاندارد فرامی گیرند و گزارش فعالیتهای انجام شده را بصورت روزانه ثبت می نمایند.

سیستم ارزشیابی دانشجو:

امتحان عملی - کبی - سمینار حضور و مشارکت فعال در کارآموزی

